

:: 1/05 :: pomlad 2005 :: brezplačen izvod

ekstotika: prvič! **kult: film**
drum&bass
popotniška fotografija

mimovrste
Spletni nakupovalni center

<http://www.mimovrste.com>

domenca[®]
mavrica spletnih rešitev

“Zabujljena” generacija?

Novodobna mlada generacija je drugačna. Zlahkoto obvladamo internet in druge nove tehnologije, ki nam omogočajo boljše pogoje za razvijanje svoje ustvarjalnosti. Smo pa tudi preveč zasičeni z informacijami, manj se družimo med seboj, podlegamo potrošništvu in modi, ki namesto individualnosti med mladimi spodbujata neke vrste kloniranje ... Raziskave današnje mlajše slovenske mladine tudi kažejo, da gre za precej „zapečkarso generacijo“, ki je precej nezainteresirana za širše družbene probleme. Tudi prostovoljstvo in skrb za okolje med mladimi trenutno nista “in”. Več o tem, kako so mladi “zabujljeni”, namesto da bi se razvili v metulje, v intervjuju na strani 14, ki vas bo mogoče spodbudil k razmišljanju. Vse pa vendarle ni tako črno, še vedno se da kaj narediti, spremeniti, začne pa lahko kar vsak pri sebi.

Ste se npr. kdaj vprašali, zakaj se še ne vozimo z vozili na ekološki pogon? Težko je verjeti, da moderni človek, ki je pristal na luni in zna narediti atomsko bombo, ne zna poiskati ustreznih (in cenovno dostopnih) tehnoloških rešitev za odpravo avtomobilskih izpušnih plinov. Eden izmed vzrokov je vpliv finančno močnih naftnih in drugih lobijev, ki zavirajo razvoj takšnih ekoloških rešitev, ki bi prekinile našo odvisnost od nafte. Zdravstveno stanje Zemlje je že kritično, posledice pa bomo najbolj občutili prav mladi. Skrajni čas je, da se začnemo boriti za svojo prihodnost - nekaj posameznikov seveda še ne bo doseglo sprememb, ko pa bo število takih, ki nam ni vseeno, naraslo do “kritične mase”, bo vse mogoče.

In ko smo že pri spremembah: tudi revija je drugačna. Poleg ustaljenih rubrik boste našli prilogo o prihodnosti mladih in mladinske politike do leta 2010. Zagotavljanje enakih možnosti za vse mlade za šolanje doma in v tujini, za zaposlovanje, za reševanje problematike drog in nasilja, ... to so tematike, ki mlade še kako zanimajo, in prav to so tudi področja življenja mladih, ki morajo biti za učinkovito ustvarjanje pogojev za osebni razvoj mladih zakonsko urejene, kar pa je naloga mladinske politike. Zato je še posebej pomembno, da je mladinska politika oblikovana z mladimi in ne le za mlade. Tukaj imajo veliko vlogo mladinski sveti, centri in organizacije. Saj kdo pa bo spreminjal svet, če ne mladi?

:: Revija 26 / 26! Magazine :: št./no. 1/05 :: izdajatelj/publisher: MOVIT-EURO<26, Gregorčičeva 3, Ljubljana, Slovenija
:: odgovorna oseba/managing director: Janez Plevnik
:: urednik/editor: Mojca Opara
:: oglasno trženje/advertising: info@euro26.si, tel: 01 426 52 68, www.euro26.si
:: produkcija in oblikovanje/design: Blaž Rat
:: tisk/print: Tiskarna SCHWARZ
:: naklada/printing: 18.000
:: fotografija na naslovnici/cover photo: Bojan Štepančič
:: brezplačen izvod, ni za prosto prodajo :: MOVIT - EURO<26, Slovenija, je član organizacije EYCA, priznane s strani Sveta Evrope. Mnenja in stališča avtorjev člankov ne odražajo vedno stališč uredništva in organizacije. **:: ISSN 1580-5433**

<26

euro<26 novice
euro<26 projekti
euro<26 popusti
euro<26 natečaji

planet evropa

s citystarom naokoli ...
malo drugačno poletje
london

eksoitika

fair trade: kupujem zavedno
združena afrika boba marleya
eksoitika: prvič!

gravitacija

veter: energija prihodnosti
ko se drogiraš ... vegetiraš ...
zapuščeni in zavrženi
sprava s podobo v ogledalu
prva pomoč pri izbiri študija

moveit!

deskanje z zmajem

26!

14. avgust 2005 150 strani 1,90 €

kult < ura

dogodki po sloveniji
dogodki po evropi

kult < film

kult: film

kult < scena

cid ptuj
mikl

kult < glasha

abcd elektronike: drum and bass
od teha do avantgarde
cd novosti

kult < foto

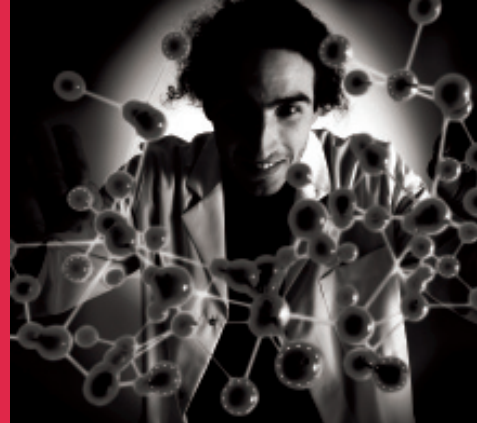
popotniška fotografija: digitalni nasveti

kult < knjiga

pomladne bukvožerske debate

web

digitalna samopostrežba
kam? kariera prihodnosti

EURO<26 – DVE mladinski kartici

Mednarodni projekti, natečaji in srečanja mladih, informacije o dogodkih in trendih na področju kulture, več kot 100.000 popustov in ugodnosti po Evropi in Sloveniji, brezplačna rezervacija prenočišč Hostelworld ... vse to je mogoče samo z dvema mladinskima karticama:

:: **EURO<26**: klasična mladinska kartica nudi vse zgoraj naštetu (in več);

:: **SŽ-EURO<26**: partnerska mladinska kartica nudi vse, kar ima klasična, in še **30 % popust** na vlakih po Sloveniji!

Imetniki kartic EURO<26 prejmejo še: revijo 261, katalog popustov EURO<26 in EURO<26 e-novice z informacijami o mednarodnih projektih, natečajih in novih popustih. www.euro26.si

CENEJE Z VLAKOM PO EVROPI!

Od oktobra 2004 naprej lahko imetniki kartice **SŽ-EURO<26** koristijo tudi **25 % popust** za potovanja v mednarodnem prometu! Popust velja pri nakupu vozovnic za skoraj vse evropske železnice. Več informacij o popustih in ugodnostih doma in v tujini: www.euro26.si.

PRODAJNA MESTA

:: **SŽ-EURO<26** - partnerska kartica:

seznam na www.euro26.si/zeleznice.htm

:: **EURO<26** - klasična kartica:

seznam na www.euro26.si/kjedoblj.htm

Nova prodajna mesta kartice EURO<26:

:: **KOPER**: ŠOU na Primorskem, Pristaniška 3, 05 62 60 080

:: **PORTOROŽ**: ŠOU Postaja Korotan, Obala 11, 05 67 48 331

:: **NOVO MESTO**: Društvo NM študentov, Prešernov trg 6, 07 33 74 374

:: **ČRNOMELJ**: MC BIT, Ul. Lojze Fabjana 7, 07 305 36 16

NOV POPUST ZA »ADRENALINSKE ODVISNIKE«!

Športno društvo KITESFERA iz Ljubljane nudi imetnikom kartice EURO<26 in SŽ-EURO<26 **20% popust na TEČAJE KITEBOARDINGA** (pri začetnih in nadaljevalnih), vsem udeležencem tečaja pa nudijo še **10% popust** pri nakupu kiteboarding opreme priznanega proizvajalca F.ONE.

:: Športno društvo Kitesfera, Tržaška c. 2, Ljubljana, pon. 19-20h
www.club-kitesfera.si

ZIMSKI POPUSTI EURO<26

Mladinska kartica EURO<26 združuje popuste v 38 evropskih državah, zato da lahko lažje in ceneje potujete in raziskujete Evropo. V zimskem času pa so zanimive predvsem snežne strmine in vse kar je povezano z njimi, zato smo za vas izbrali nekaj **ZIMSKIH POPUSTOV** v Sloveniji in v nekaterih evropskih državah: www.euro26.org/winterdiscounts.

REZERVACIJE PRENOČIŠČ HOSTELWORLD

Kartici EURO<26 in SŽ-EURO<26 nudita tudi možnost brezplačne rezervacije prenočišč HOSTELWORLD po celem svetu (samo preko spletne strani www.euro26.si). Za potrditev rezervacije je potrebno poravnati predplačilo (10 % cene nočitve) s kreditno kartico. Ostalih 90 % plačate ob prihodu v prenočišče. Več informacij: www.euro26.si

Popusti EURO<26 na WWW.SLOVENIA-TOURISM.SI

Slovenska turistična organizacija, je na uradnem slovenskem turističnem portalu www.slovenia-tourism.si v bazo slovenskih ponudnikov turističnih storitev dodala tudi informacije o popustih in ugodnostih EURO<26! Tako boste na enem mestu lahko dobili npr. informacije o vseh namestitvah v Sloveniji, zraven pa bo pri določenih ponudnikih znak EURO<26 opozarjal, kakšen popust je na voljo imetnikom kartice EURO<26 in SŽ-EURO<26. Na www.slovenia-tourism.si lahko najdete podatke o popustih v praktično vseh kategorijah.

PROJEKT YBE: "NA INTERNETU DOBIŠ VSE!"

Letos je Slovenija že drugič sodelovala pri mednarodnem projektu **YOUTH BUILDS EUROPE** (YBE), v katerega je vključenih 11 evropskih držav. Namen projekta je s pomočjo diskusijskih skupin ugotoviti, kako mladi razmišljajo o določenih stvareh in pojavih. Letos smo se pogovarjali o medijih in uporabi le-teh. Skupine so se izvajale v Mariboru in v Ljubljani ter na Ptuj. Izvedenih je bilo 6 skupin, katerih kandidati so bili ločeni po spolu, starosti in izobrazbi.

In kaj so nam povedali? Na obširnejše poročilo boste morali še malce počakati, lahko pa povemo, da postaja internet pravi hit. Na njem se najde prav vse in presenetljivo – internet je zaupanja vreden medij, a le med dijaško populacijo. Ali še kdo bere knjige za obvezno domače branje? Ah, kje pa, na internetu dobiš vse!

Mladi tudi pogrešajo več informacij s strani šole, saj je to prostor, kjer se gibljejo dobršen kos dneva, učitelji pa tudi niso več le bav-bavi ampak počasi postajajo zaupanja vredne osebe.

Kdo bi še kupil časopis? Morda generacije študentov, dijaki pa bodo po njem posegali šele, ko bodo namesto papirnatih strani držali v rokah nekakšen monitor, ki bi listal namesto njih – danes morda znanstvena fantastika, jutri realnost!

EURplace26 - kateri je tvoj "place"?

BUDIMPEŠTA, CARDIFF, EDINBURGH, GRADEC, LJUBLJANA, LUXEMBOURG, PRAGA, ZARAGOZA – 8 vročih točk Evrope, kjer so mladi popotniki še posebej dobrodošli. EURplace26 (beri: your place 26) je projekt evropskih mest, katerih skupna značilnost je, da so gostoljubna in zanimiva za mlade. V vsakem od 8-ih mest so vzpostavljene INFO TOČKE EURplace26, ki imajo vlogo dobrodošlice mladim popotnikom, obenem pa nudijo vse za mlade zanimive informacije na enem mestu. Info točke EURplace26 so namenjene imetnikom EURO<26, zato marsikatera točka omogoča posebne ugodnosti. Članki, popotniški nasveti in seznam info točk: www.euro26.si/indexeurplace.htm

INFORMACIJE O PRIHODNIH PROJEKTIH:

:: na www.euro26.si,

:: v **EURO<26** e-novicah, ki jih vsak mesec pošiljamo po e-mailu

:: v **reviji 26!**, kjer redno objavljamo članke o projektih.

NAGRADNA ANKETA EURO<26 – REZULTATI

V uredništvo revije 26! je do 31. januarja 2005 preko elektronske ali navadne pošte prispelo 100 izpolnjenih anket (seznam nagrajencev: www.euro26.si/aktivnosti.htm#anketa). Anketo je poslalo **73 % deklet** in **27 % fantov**, bralcev revije 26!. Največ reševalcev ankete je starih **med 19 in 20 let** (28 %). Večina anketirancev je **študentov** (67 %), sledijo dijaki (17 %), ostali pa so (ne)zaposleni, pavzerji ali drugo. Kaj pa rezultati?

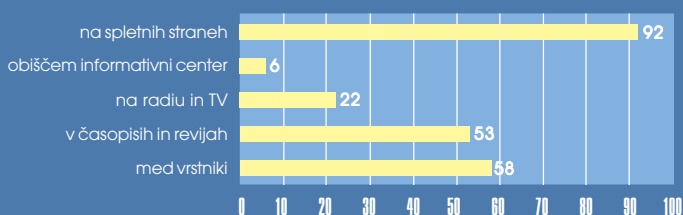
:: O REVJI 26!

Bralci revije 26! berete predvsem zaradi koristnih informacij in zanimivih člankov v njej, kot pomemben dejavnik priljubljenosti revije se izkaže tudi brezplačnost revije (65 %). Všeč so vam tudi oblikovanje revije in fotografije (21-29 %). V reviji si želite še več informacij O POTOVANJIH, prevozih ter prebiranje različnih potopisov in izkušenj s potovanj (22 %). Želite tudi več informacij O DOGODKIH DOMA IN V TUJINI (15 %), informacij O IZOBRAŽEVANJU (15 %) ter O ŠPORTU, ZAPOSILTVI in EURO<26 ugodnostih. Kot boste sami ugotovili, smo večino vaših želja upoštevali že v tej številki revije 26! in tudi v prihodnje se bomo trudili slediti željam bralcev.

:: O INFORMIRANJU MLADIH

Skoraj polovica anketirancev (43 %) išče informacije vsak dan, tretjina vsaj enkrat tedensko (32 %), ostali pa občasno. Za glavni medij za iskanje informacij se izkaže INTERNET (92 %). Kot mediji informiranja sledijo VRSTNIKI (58 %), ČASOPISI IN REVJE (53 %) ter radio in televizija. Za anketirance informativni center za mlade ni pogosta oblika iskanja informacij, tam išče informacije le 6 % anketirancev.

NAKAKO ISČEŠ INFORMACIJE?

Več podatkov in graf: www.euro26.si

EURO<26 NATEČAJ ZA LJUBITELJE RISANK

EURO<26 in italijanska nacionalna radio in televizija (RAI) prirejata NATEČAJ ZA IZBOR ČLANOV MLADE EURO<26 ŽIRIJE na mednarodnem festivalu televizijske animacije in risank - CARTOONS ON THE BAY, ki se bo dogajal od **27. aprila do 1. maja 2005**.

10 imetnikov EURO<26 iz različnih držav bo povabljenih v enega od najbolj impresivnih krajev v Italiji, v Positano na Costieri Amalfitano blizu Neaplja, kot člani mlade EURO<26 žirije. Člani EURO<26 žirije si bodo vzporedno z uradno žirijo festivala ogledali vseh 40 projekcij v tekmovalnem sklopu risank in animacij. Obenem bodo dobili priložnost izraziti svoje mišljenje in kreativnost in spoznati drugačna mnenja in reakcije na animacije. S pomočjo novih tehnologij bodo izdelali skice, fotografije, kratek video in druge vizualne materiale, ki bodo po koncu festivala razstavljeni na različnih mestih po Italiji. Sodelujejo lahko vsi imetniki kartic EURO<26 in SŽ-EURO<26. Če vas zanimajo vizualne komunikacije in imate talent za pisanje in risanje, fotografiranje, uporabo kamere ali drugih novih tehnologij, napišite motivacijsko pismo (zakaj vas zanima festival in sodelovanje v žiriji) in svoj življenjepis (oboje v angleščini). Dodajte še kak »dokaz« svojega talenta (skico, fotografijo, sliko, kratek video ...) in vse skupaj **najkasneje do 25. marca 2005** pošljite na: **MOVIT-EURO<26, Gregorčičeva 3, Ljubljana** ali na e-mail Info@euro26.si.

Najboljše kandidate bomo priporočili organizatorjem, ki bodo do začetka aprila s pomočjo strokovnjakov za umetnost in vizualno komunikacijo izbrali dokončne kandidate za člane žirije EURO<26. Za prenočišče in hrano bodo poskrbeli organizatorji. www.cartoonsbay.com

S CITYSTARom

NAOKOLI...

ZIMA SE POČASI POSLAVLJA, MARSIKOGA MED NAMI PA ŽE POČASI ZAČENJAJO SRBETI PODPLATI, NEKJE POTIHOMA, OD ZADAJ, PA SE SLIŠI GLASEK »KAJ PA, ČE BI KAM ŠEL, PA ČEPRAV LE ZA EN DAN ALI DVA. PA SAJ NI TREBA DALEČ STRANI LAHKO KAR K SOSEDOM, ČEZ MEJO, DA VIDIM, ČE IMAJO ŠE KAJ SNEGA, ALI PA SO SE IZVILI IZ BELEGA OBJEMA?« IN GLASEK JE VSE BLIŽJE IN BLIŽJE, DOKLER SE NE ZASTAVI VPRAŠANJE: KAM? KAKO? S ČIM? S KOM? DRUŽBO SI BOSTE IZBRALI SAMI, NAJCENEJE PA BOSTE SEVEDA POTOVALI Z VLAKOM.

Iz bogate palete ponudb Slovenskih železnic predstavljamo vozovnico **CITYSTAR INTERNATIONAL**. Vozovnice se izdajajo za povratna potovanja za posamezne potnike in za skupinska potovanja (vendar za največ 5 oseb). Vozovnica je primerna tudi, če skupaj potuje več kot 5 oseb, v tem primeru lahko kupite več vozovnic.

Višina popusta je odvisna od števila potnikov. **Prvi potnik plača polno ceno, drugi imajo 50 % popust** (otroci 75 %). Vozovnica velja mesec dni.

Z vozovnico CityStar lahko potujete v AVSTRIJO in NEMČIJO, na ČEŠKO, na HRVAŠKO, v SRBIJO IN ČRNO GORO, MAKEDONIJO, v ATENE in SOLUN, po novem pa tudi na SLOVAŠKO. Prepričani smo, da se boste na podlagi predstavljene ponudbe odločili za potovanje z vlakom. Torej veste že KAKO, ne veste pa še KAM. Predstavljamo vam nekaj krajev in mest, v katere vas mogoče pot do zdaj še ni zanesla, jih je pa zagotovo vredno obiskati.

GRCIJA: Iz Ljubljane do **SOLUNA** se lahko pripeljete z direktnim vlakom OLYMPUS št. 411/410 (odhod iz Ljubljane ob 21.05, prihod v Solun ob 22.04; vrnitev iz Soluna ob 9.05, prihod v Ljubljano ob 8.32). Ker je potovati v dvojce še najlepše, vas bo povratno potovanje v 2. razredu z vozovnico City Star International na relaciji Ljubljana – Solun in nazaj stalo **49.830,00 SIT skupaj za dve osebi**. Če skupaj potuje več oseb, je cena potovanja temu primerno nižja.

SRBIJA: Za potovanje v **BEOGRAD** imate na izbiro 8 vlakov (4 vlake za odhod, 4 za vrnitev) – odhodi vlakov so optimalno razporejeni tekom dneva, en par vlakov vozi ponoči, kar vam prihrani čas in pusti več časa za ogled mesta, obisk prijateljev ... Lahko potujete sami, vendar je za doživetje Beograda in »vživetev« v balkansko dušo najboljšo potovati v večji družbi. Že če se vas na pot odpravi pet, je »žur« zagotovljen, denarnica pa bo tudi ostala bolj debela za druge užitke. Povratno potovanje v 2. razredu z vozovnico City Star International na relaciji Ljubljana – Beograd in nazaj skupaj za **pet oseb stane 61.330,00 SIT** oziroma na osebo 12.266,00 SIT.

AVSTRIJA: Magična privlačnost **DUNAJA** ne bo nikoli zbledela, tja pa vas pripelje veliko poti. Iz Slovenije se lahko enkrat zapeljete skozi Jesenice in Beljak, drugič pa prek Maribora in Šentilja. Kakorkoli se odločite, na Dunaj lahko direktno ali z enim prestopanjem potujete večkrat na dan, vsak dan. Povratno potovanje v 2. razredu z vozovnico City Star International na relaciji Ljubljana – Dunaj skozi Jesenice in Beljak **za eno osebo stane 17.788,00 SIT**, enako potovanje prek Maribora in Šentilja pa za eno osebo stane **13.529,00 SIT**.

SLOVAŠKA: Od 13. 12. 2004 naprej lahko z vozovnico City Star International potujete tudi na Slovaško. Zveze v **BRATISLAVO** so ugodne, pa čeprav ni direktnega vlaka. Najprej z vlakom do Dunaja, od tam pa je do Bratislave le ena ura vožnje, vlakovnih povezav pa »kot točke«. Povratno potovanje v 2. razredu z vozovnico City Star International na relaciji Ljubljana – Bratislava prek Maribora, Šentilja in Dunaja **za eno osebo stane 17.537,00 SIT**.

Še in še bi lahko računali in naštevati možnosti za potovanja z vozovnico City Star International, ker pa vas nočemo omejevati pri vaši izbiri, predlagamo, da si sami določite cilj potovanja. Nekaj pozornosti je treba nameniti tudi časovnim terminom potovanja; podrobnejše informacije dobite na svoji železniški postaji, pri pooblaščenih prodajalcih, na telefonski številki **01 29 13 391**, na spletnih straneh www.slo-zeleznice.si in po pošti potnik.info@slo-zeleznice.si.

IN NE POZABITE! Pri vozovnici CityStar International – ČIM VEČ OSEB POTUJE, TEM NIŽJA JE CENA!!!

INFO CENTER

Na železniški postaji v Ljubljani je že od oktobra 2004 odprt nov INFO CENTER, ki poleg zahtevnejših informacij o potovanjih z vlaki ponuja tudi druge storitve, od možnosti nakupa smučarskih kart v predprodaji do vstopnic za posamezne športne, glasbene in druge prireditve. V sodelovanju z družbo Eventim Sl d.o.o. pa se pripravlja enostaven in hiter dostop do vstopnic za praktično vse prireditve, ki bodo organizirane kjerkoli v Evropi. To pomeni, da bo v INFO CENTRU mogoče kupiti tudi npr. vstopnico za koncert Rammstein na Madžarskem ali vstopnico za težko pričakovani koncert U2 v Münchnu. Prodajno mesto posebne ponudbe je odprto ob delavnikih od 8.00 do 16.00 ure.

MALO DRUGAČNO POLETJE

SI ŽELITE MALO DRUGAČNEGA PREŽIVLJANJA LETOŠNJEGA POLETJA? STE ŽELJNI NOVIH IZZIVOV, ZNANJA IN POZNANSTEV? STE PRIPRAVLJENI MED DOPUSTOM OPRAVLJATI PROSTOVOLJNA DELA? IZKORISTITI PRIJETNO S KORISTNIM IN ZDRUŽITI ZNANJE Z ZABAVO? VSE TO IN ŠE VEČ VAM OMOGOČAJO ŠTEVILNE POLETNE ŠOLE, SEMINARJI, JEZIKOVNI TEČAJI, DELOVNI TABORI IN PODOBNO ŠIROM PO EVROPI IN ŠE DLJE. V TA NAMEN VAM BOMO PREDSTAVILI NEKAJ SPLETNIH STRANI, KI VAM BODO PRIBLIŽALE INFORMACIJE S TEGA PODROČJA.

Zelo koristen naslov je **EVROPSKI MLADINSKI PORTAL** Evropske komisije, ki služi kot izvrstna iztočnica in baza podatkov s številnimi povezavami z mladinskimi organizacijami in možnostmi za mlade širom po svetu. Ker gre za uradne strani EU, je portal načeloma dostopen v vseh uradnih jezikih EU (teh pa je 20!), vendar pa se Evropska komisija še vedno sooča z zamudami pri prevajanju v jezike novih držav članic EU. Tako so naslovna stran in podstrani, ki vsebujejo informacije, ki se vežejo na Slovenijo, sicer v slovenščini, vse ostalo pa je zaenkrat v angleščini.
europa.eu.int/youth/index_sl.html

Zelo informativne so tudi spletne strani **SVETA EVROPE**, s posebnim poudarkom na jezikovni raznolikosti (vsako leto Svet Evrope organizira enomesečne jezikovne tečaje za aktivne predstavnike mladinskih organizacij), kulturnem sodelovanju (Svet Evrope organizira in spodbuja organizacijo številnih konferenc, seminarjev, študijskih sestankov, mladinskih izmenjav) ter usposabljanju mladih (številni tečaji usposabljanja) in še kaj. www.coe.int/t/e/cultural_co-operation/youth

Če vas zanima poletno delo, si oglejte spletno stran **EUROSUMMERJOBS**. Gre za edino spletno stran v Evropi, ki združuje mobilnost, zaposlitvene možnosti in mladino, s podporo Evropske komisije in številnih drugih evropskih spletnih strani, namenjenih mladim, kot sta na primer ERYICA (www.erylca.org/webportal), EURES (www.emploi-international.org) in EURODESK (za Slovenijo: mladina.movit.si) www.eurosummerjobs.com

Za aktualne informacije o priložnostih za študij in štipendiranje v tujini ter krajše članke o tujih univerzah in študijskih programih (predvsem podiplomskih), poletnih šolah in tečajih za tuje jezike se lahko naročite na glasilo študijskega informacijskega centra s pomenljivim nazivom **SRCE**.
www.ljudmila.org/srcce/srcinfo-slo.html

Za pridobitev finančne podpore za izvedbo mednarodnih dejavnosti, kot so mladinske izmenjave, evropska prostovoljna služba, mladinske pobude ter podpirne aktivnosti, kot so seminarji, tečaji usposabljanja, izobraževalni obiski na delovnem mestu, obiski partnerskih organizacij itd. se obrnite na **PROGRAM MLADINA**, ki je namenjen vsem mladim med 15. in 25. letom starosti. Spodbuja aktivno vlogo mladih v družbi, zlasti skupin mladih z manj priložnostmi.

mladina.movit.si

Za vse, ki želite opravljati prostovoljno delo v tujini in ste stari med 18 in 25 let, je **EVROPSKA PROSTOVOLJNA SLUŽBA (EVS)** prava stvar. Prostovoljec za svoje delo, ki ponavadi traja 6-12 mesecev, ne dobi plačila, krijejo pa se vsi stroški potovanja, usposabljanja pred odhodom in ob prihodu, nastanitve in prehrane, prejimate tudi žepnino, upravičeni pa ste tudi do zavarovanja ter do jezikovnega tečaja. In kako celotna zadeva poteka? Prvi korak je seveda tvoja odločitev, da boš pol leta ali leto dni svojega časa namenil tej izkušnji. V kolikor nisi član nobenega društva, se obrni na zavod Voluntariat v Ljubljani (www.zavod-voluntariat.si) ali na Nacionalno agencijo programa MLADINA in podobne organizacije, ki pošiljajo prostovoljce na projekte EVS. Nato v spletni bazi odobrenih EVS projektov poiščeš sebi najprimernejšo kombinacijo države in tematike, s katero se želiš ukvarjati – npr. na področju varstva okolja, umetnosti in kulture, aktivnosti z otroki, mladimi ali ostarelimi ... Nato stopiš v kontakt z gostiteljsko organizacijo in se prijaviš kot kandidat za prostovoljca. Ko te izberejo, se začne relativno dolg birokratski proces prijave projekta, katerega breme nosita organizaciji. Ti pa medtem držiš pesti, da bo projekt odobren, in že kuješ načrte...

europa.eu.int/comm/youth/program/sos/index_en.html

In še nekaj konkretnih primerov: nekatere izmed njih je morda malo težje najti, zato vam o njih posredujemo podrobnejše informacije.

MEDNARODNA JEZIKOVNA SOLA V NOVOSIBIRSKU je nekaj posebnega, pa ne zgolj zaradi tega, ker je v Sibiriji ... Vabi namreč tako učitelje kot tudi vse ostale udeležence (dijake, študente in odrasle), ki so pripravljene na taborniško izkušnjo par excellence.
cosmo.qc.nov.net/menu_summer.htm

3. SVETOVNI MLADINSKI KONGRES prihaja na Škotsko med 30. julijem in 8. avgustom 2005. Gre za dogodek, ki je odprt vsem mladim med 18 in 25 letom. Letošnja tematika kongresa je »Mladi delujejo skupaj za trajnostno svetovno skupnost«. Rok prijave je 31. marec 2005.
www.scotland2005.org

Veliko sreče pri iskanju in načrtovanju vašega aktivnega poletja, vendar bodite pozorni na roke prijav, ki so pogosto dva do tri mesece pred samim dogodkom!!!

LONDON JE METROPOLA V PRAVEM POMENU BESEDE. IMA OSEM DO DESET MILIJONOV PREBIVALCEV (DVA MILIJONA RAZLIKE JE V STALNI MENJAVI PREBIVALSTVA) IN JE PRAVI TALILNI LONEC VSEH MOŽNIH RAS IN NJIHOVIH KULTUR. PRAV ZARADI TE SVOJE EKLEKTIČNE SESTAVE, KI DAJE MESTU SVOJEVRSTEN UTRIP, SE OČITNO RAZLIKUJE OD OSTALIH MEST ANGLIJE KOT TUDI METROPOL DRUGIH EVROPSKIH DRŽAV.

KAKO TJA?

Najceneje prideš v London z letalsko družbo Ryan Air, ki leti iz večine nam bližnjih mest sosednjih držav (Trst, Celovec, Graz, ...). Cene kart se razlikujejo, predvsem glede na to, koliko časa pred potovanjem rezerviraš karto. Še bolj priročno pa je leteti z Brnika z letalsko družbo Easy Jet, ki vas v približno enakem cenovnem rangi pripelje do Londona.

KAKO KAM

Kot že omenjeno, London je velika prestolnica in letališča so od centra mest oddaljena približno uro ali dve.

Z letališča v samo središče Londona je potrebno z avtobusom. Cena le-tega znaša 10 funtov (7 s povratno vozovnico).

Javni promet je enkratno urejen in ga uporablja večina londonskega prebivalstva. Najhitrejše potepanje po Londonu omogoča podzemna železnica ali »tube«, kot ji pravijo Angleži. Denarnici prijaznejša, a precej počasnejša vožnja po mestu, je mogoča tudi z avtobusom, znamenitim double-deckerjem, ki je kljub dvanadstropnosti pogosto premajhen za vso množičnost Londona. Za raziskovanje Londona si je najbolje omisliti enodnevno (ali tedensko) potovalno vozovnico, ki velja za »tube« v conah 1-4, kar obsega vse pomembnejše okraje, vredne obiska, prav tako pa velja za vse mestne avtobuse. Cena le-te znaša približno 1600 SIT, celodnevna karta samo za avtobuse pa je cenovno ugodnejša in stane okoli 800 SIT.

TUDI SPATI JE TREBA

Kljub dejstvu, da je London eno dražjih evropskih mest, je moč najti nekaj mladinskih prenočišč z zmernimi cenami, nikakor pa ne pričakujte sobe za manj kot 10 funtov. Nekaj cenejših prenočišč:

:: www.piccadillyhotel.net/london-hostels-english/london-hostels-main.html

:: www.hydeparkinn.com

:: www.accommodationlondon.net

:: www.cheap-hostels-in.com/london.htm

NAOKOLI

London je mesto, kjer se stežka dolgočasiš, saj je destinacij, ki vabijo, sorazmerno z velikostjo mesta.

:: Neizogibno se je znajti v jedru mesta, PICADILLY CIRCUS-u, kjer mrgoli teatrov, klubov in barov. Do njega vodi OXFORD STREET, znamenita nakupovalna ulica.

:: CAMDON TOWN je ultra zanimiv del mesta, ki s svojim svobodnim duhom in trgovinami s tatooji in piercingi ter »odtrgano« camdonsko tržnico spominja na svobodnjaški amsterdamski duh. Tam najdeš najbolj nenavadna oblačila in dodatke

ter celo magične halucinogene gobice, ki so po neki čudni logiki legalne, dokler so sveže, ilegalne pa postanejo v trenutku, ko se posušijo.

:: BRIXTON je svojevrsten predel, kjer prevladuje črnsko prebivalstvo. Kot zanimivost, tamkaj se nahaja "Electric Avenue" (leta 1880 prva ulica v VB, osvetljena z elektriko). Brixton je sicer enkratni primerek uličnega življenja in urbane scene, tam najdete trume klubov in barov, vključno s famozno koncertno halo Brixton Academy.

:: COVENT GARDEN se nahaja v samem jedru mesta in je znan po vsakodnevnih uličnih performansih.

:: NARODNI MUZEJ je obsežen zalogaj zgodovine človeštva, ki ga nikakor ne moreš »obdelati« v enem dnevu, saj je zadeva ogromna. Omeniti je vredno tudi, da je vstop prost, kar velja za večino muzejev v Londonu.

:: LONDON EYE, znameniti londonski »vrtiljak«, ki ponuja enkratni pogled nad mestom. Situiran je poleg reke Temze, na drugi strani pa se bohoti znameniti Big Ben.

ZA ŽELODKKE

Kulturna mešanica Londona se odraža tudi v širokem spektru kulinarčnih užitek.

Najvišje cene jedi so v centru mesta, kljub temu pa lahko okoli Picadilly Circusa v času kosila najdete promocijske »all-you-can-eat« bufete za približno 5 funtov, v pubih pa imajo velikokrat akcije 2 za 1, kjer dva jesta za ceno enega. Primerek enega takih bar-restavracij je The Stockpot, kjer v samem centru dobiš kosilo po polovični ceni.

ŽURERSKA DEJAVNOST

London je središče dogajanja, sedež glasbenih založb in studijev, rezidenca priznanih DJ-ov, famoznih klubov in norih zabav. Glasba je pomembna substanca mesta in London je definitivna meka za ustvarjalce ali le ljubitelje glasbe. London je mesto, ki ne spi. Prav vsak večer je na voljo širok spekter glasbenih dogodkov, ki celo med tednom gostijo priznana/ujeljavljena imena raznovrstnih žanrov. Velika imena, ki k nam pridejo vsakih nekaj mesecev, so v Londonu stalnica in prav nič čudnega ni, če si plesišče v klubu deliš s kakšnim znanim glasbenim ustvarjalcem. Klubi so navadno odprti do treh ali štirih zjutraj z nekaj redkimi izjemami, ki

LONDON

imajo dovoljenje obratovati dalj (npr. Fabric). Vstopnine v manjše klube znašajo povprečno 5 funtov, velikokrat so vstopi pred enajsto ali polnočjo cenejši ali celo brezplačni. Večji klubi ali izredni eventi pa vas znajo osiromašiti tudi za 15 funtov, kar nikakor ni poceni, a je velikokrat vredno plačanega denarja, saj za to vsoto slišiš celo zbirko kvalitetnih in priznanih imen.

Največ klubov in barov s tematskimi večeri najdete v Brixtonu in v okolici Oldstreet »tube« postaje. Priporočamo klube:

:: FABRIC – Največji klub v Londonu, ki se bohoti s tremi ločenimi plesišči in slovitimi petkovimi »FABRIC LIVE« večeri, ki gosti največja imena hip-hop-a, housa, tehna in d'n'b.

:: MASS CLUB – vabi v gotski ambient St. Matthew's church v Brixtonu, poleg kluba pa v cerkvi najdete tudi restavracijo in bar

:: HERBAL – underground klub, ki vabi tudi priznana imena big beata, asian breakov, d'n'b,...

:: CARGO – predvsem hip-hop usmerjen klub s koncerti v živo in »street food cafe«-jem, kjer si lahko omislite kosilo ali le hiter prigrizek.

:: PLAN B – hip-hop, d'n'b, soul večeri ter mesečni nastopi breakdancerjev.

:: THE END – klub, katerega priznana imena underground elektronike so stalnica, poleg tega pa se lahko pohvali kot eden bolj ozvočenih klubov v mestu.

MESTNI OCVRKI

:: NEW YEAR'S DAY PARADE – 3 urna parada z več kot 10.000 sodelujočimi mladimi iz 20 držav (januar)

http://eu.visitlondon.com/whats_on/nyd_parade.html

:: CHINESE NEW YEAR – londonska kitajska skupnost praznuje novo leto v seriji dogodkov po mestu z glasbo, levji plesi, borilnimi veščinami (februar)

www.chinatown-online.co.uk/pages/new_year

:: SIX NATIONS CHAMPIONSHIP – 120 let staro vsakoletno prvenstvo v rugbyju – najstarejše tovrstno prvenstvo na svetu (februar - marec) www.planet-rugby.com/Tournaments/Six_Nations/story_40917.shtml

:: SWATCH ALTERNATIVE FASHION WEEK – modne revije najboljših britanskih inovativnih designerjev (marec)

www.alternativearts.co.uk

:: LONDON BOOK FAIR – sodeluje na tisoče razstavljalcev iz založniške industrije s celega sveta, v programu pa so tudi seminarji, zabave, kariersko svetovanje in udeležba slavnih avtorjev

:: RIVER RACE – največji vsakoletni veslaški dogodek na svetu (marec, september) www.horr.co.uk

:: WIMBLEDON TENIS TURNIR – najbolj prestižen dogodek v mestu www.allticketseurope.com/events/wimbledon/wimbledon.htm

:: LATIN SPLASH CARNIVAL – karnevalsko vzdušje pričarajo raznovrstne glasbene prireditve z najboljšimi izvajalci latinske glasbe (julij) www.latinsplash.com

:: NOTTING HILL CARNIVAL – pisan in energičen karneval, največji evropski ulični festival (avgust) www.mynottinghill.co.uk/nottinghilly/carnival1.htm

:: LONDONSKI FILMSKI FESTIVAL – letos bo na programu že 49-tič (november) www.lff.org.uk

:: BOARD-X FESTIVAL – glavni snowboard dogodek v VB z najboljšimi borderji in skaterji s celega sveta (november)

www.board-x.com/home/home.asp

TEŽAVE

Veleposlaništvo Republike Slovenije se nahaja na 10 Little College Street, London SW1P 3SH :: Tel: (+) 44 20 7222 5400

EURO<26

Imetnike kartice EURO<26 čaka v Londonu nekaj popustov pri potovanjih s katamaranom, nekaterih restavracijah, teatrirh in prevoznih na letališču. Več informacij: www.euro26.si

VEČ INFORMACIJ:

:: www.viewlondon.co.uk

:: www.londonnet.co.uk

:: www.visitlondon.com

FAIR TRADE

kupujem zavedno

V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU SE VSE POGOSTEJE SREČUJEMO Z NARAVNIMI KATASTROFAMI, POSLEDICE TOPLE GREDE SO VSE OPAZNEJŠE, HRANA, KI JO UŽIVAMO, MORA BITI ČEDALJE BOLJ NADZOROVANA, DA NI PREKOMERNO ŠKODLJIVA ... IN OB VSEM TEM SE POSTAVI VPRAŠANJE, ALI SPLOH KAJ STORIMO ZA NAŠE OKOLJE, POLEG TEGA, DA OD NJEGA LE JEMLJEMO.

Prav iz teh razlogov je bil ustanovljen Evropski okoljski urad, združenje, ki povezuje preko 140 pretežno nevladnih organizacij in drugih združenj, ki se ukvarjajo z okoljskimi problemi. Slovenski članici Evropskega okoljskega urada sta Inštitut za trajnostni razvoj in UMANOTERA. In prav slednja je ena od pobudnic ustanovitve prve »FAIR TRADE« trgovine v Sloveniji.

PRAVIČNA TRGOVINA?

V realnosti imajo velike multinacionalke monopolni položaj na svetovnem trgu, kar pomeni, da ni več proizvajalec tisti, ki bi določal ceno, temveč je to trgovec. In ker je interes velikih korporacij visok dobiček, je proizvajalec določenega izdelka prisiljen delati za tako ceno, ki ne omogoča niti dostojnega preživetja in ekonomske samozadostnosti, še manj pa je omogočen razvoj širšega socialnega okolja. Vse to pa neizogibno vodi v začaran krog revščine in nerazvitosti.

Pravična trgovina je po definiciji trgovinsko partnerstvo, ki temelji na dialogu, transparentnosti in spoštovanju ter si prizadeva za večjo enakopravnost v mednarodni trgovini. Bistvo tega pa je, da ponuja boljše pogoje prodaje in zagotavlja pravice marginaliziranih proizvajalcev in delavcev, predvsem na manj razvitem jugu. Namen pravične trgovine je tako počlovečiti proces trgovanja, saj poskrbi, da je trgovska veriga čim krajša in da se potrošnik zaveda kulture, identitete in pogojev, v katerih proizvajalci živijo.

CENA ZA PREŽIVETJE ... IN RAZVOJ ...

In katere izdelke ponuja pravična trgovina? Ponudba se hitro širi iz leta v leto, zaenkrat pa so na voljo naslednji izdelki s certifikatom FLO: kava, čaj, riž, sveže in suho sadje, kakav, sokovi, sladkor, med, vino, žoge ter izdelki ročne in umetnostne obrti (zapestnice, oblačila, dekorativni izdelki ...). Cena izdelka pravične trgovine vključuje socialne in okoljske stroške, ceno dela, ki zadostuje za preživetje ter

premijo, ki omogoča investicije in razvoj. Velja tudi omeniti, da so proizvajalci dobrin iz nerazvitega sveta in pravična trgovina tako s svojimi načeli pripomore k razvoju manj razvitih, deprivilegiranih območij. Po poročilih, ki jih podaja FLO, organizacija, ki skrbi za nadzor fair trade trgovine, je v to verigo vključenih prek 800.000 ljudi v 48 državah sveta. FLO z gibanjem za pravično trgovino spremlja tudi vplive tovrstnega trgovanja pri proizvajalcih in rezultati so zelo spodbudni.

Pred nedavnim je Slavoj Žižek komentiral posvojitve otrok na daljavo in se vprašal, zakaj nekdo pošlje 5 \$ na leto nekemu otroku v Afriki? Da dobi enkrat na leto sliko, kjer piše, da ga ima ta otrok rad? Zato, da ta otrok ostane, kjer je, in ne deli bolj ali manj žalostne usode s (pre)mnogimi izseljenci? Morda res ... In prav pravična trgovina omogoča, da tisti, ki ostanejo, lahko svoje sposobnosti razvijajo v svojem okolju: »Končno sem lahko popravil streho svoje hiše, imam več denarja za hrano in lahko si kupim nove čevlje, če jih potrebujem. Nasploh pa imamo v družbi na voljo več storitev, ki prej niso obstajale, in nam lajšajo življenje: javni prevoz, zdravstvena oskrba, možnost najema posojila, imamo trgovine, kjer se lahko oskrbimo z osnovnimi življenjskimi potrebščinami ... V mojih očeh pa je največja zasluga pravične trgovine spoznanje, da imamo kot ljudje tudi mi svoje dostojanstvo. Nismo več le igrača nevidnih ekonomskih sil, ki so nam onemogočale vse to.«

Isaías Martínez, UCIRI Mexico

www.umanotera.org/default.html

www.fairtrade.net

www.ifat.org

www.eeb.org

www.humanitas-slovenia.org

tekst: Miha Knavs :: foto: www.umanotera.org

zdrružena afrika

BOBA MARLEYA

ETIOPSKA PRESTOLNICA ADIS ABEBA JE 6. FEBRUARJA GOSTILA PRECEJ NENAVIDEN DOGODEK, VELIKI REAGGE KONCERT OB 60. LETNICI ROJSTVA ROBERTA »BOB-A« NESTA MARLEYA. BOB SE JE V VELIKI MERI PRIZADEVAL ZA ZDRUŽEVANJE IN NAPREDEK AFRIKE, ETIOPIJA PA JE TUDI DEŽELA SOLOMONSKE KRALJEVE DINASTIJE, KATERE ZADNJI V NIZU JE BIL TUDI LETA 1975 UMORJEN CESAR HAILE SELASSIE, KI GA RASTAFARJANCI PO BOŽJE ČASTIJO KOT MESIJO. ZATO NI RAVNO NAKLJUČJE, DA SE JE EDEN NAJVEČJIH GLASBENIH DOGODKOV ODVIJAL PRAV TU.

RASTAFARJANSKE KORENINE

Na Jamajki je leta 1916 Markus M. Garvey vplivni lokalni poslovnež opozoril na prihod črnega rešitelja, ki naj bi bil najavljen že v Bibliji in bo osvobodil črno raso. Tovrstne ideje so hitro padle na plodna tla v dušah revnih delavskih predelih na Jamajki in okoliških otokih.

Leta 1930 pa se je za cesarja Etiopije okronal Ras Tafari in prevzel naziv Haile Sallassie. Novonastala religija je prevzela ime cesarjevega prvotnega imena in po božje častila Sallassija, ki ni bil ravno navdušen nad tovrstno častjo, je pa vseeno leta 1963 podaril rastafarjanski skupnosti nekaj zemlje v mestu Shashemene 250 km južno od Adis Abebe. Zaradi stalnih težav s policijo glede razširjenosti drog je skupnost danes velik trn v peti domačinom. Rastafarjanci sledijo svojim strogim prehrabnim tabujem, ki prepovedujejo uživanje svinjine, mleka in kave. Po drugi strani pa je kajenje marihuane zakrament in pot do lažjega razsvetljenja.

Nemalo prahu je na Jamajki, kjer je bil 6. februarja 1945 rojen in leta 1981 po neuspešnem zdravljenju raka tudi pokopan idol reggae glasbe Bob Marley, dvignila vest, da namerava vdova Rita Marley truplo svojega pokojnega moža prepeljati v Etiopijo. Jamajčani se zavedajo nevarnosti, tudi finančne, ob izgubi svoje največje kulturne dediščine in glasno nasprotujejo odločitvi Rite Marley, ki novinarem v odgovor navaja Bobov stavek »Kdo ne bi zamenjal otoka za kontinent.«

KONCERT OB 60. LETNICI BOBA MARLEYA

Veliki reggae koncert, ki se je prav na glasbenikovo 60. obletnico odvijal v Etiopski prestolnici, je na Masquel square pritegnil 300.000 glavo množico, ki je z navdušenjem in vidno evforijo spremljala največji glasbeni dogodek vseh časov v mestu. Vrhunski efekti in zvočna oprema, ki jo je Team Force pripeljal direktno iz Miami, je bil še dodaten razlog za obisk. Z emocionalno nabitim govorom o pomembnosti reševanja vseafriških problemov in molitvijo je Rita Marley otvorila skoraj 12 urni koncert, kjer so se na velikem z vsemi afriškimi zastavami okrašenim odrom zvrstili vrsta zvezd in velikih imen reggae glasbe.

Bobovi sinovi Ziggy, Stephen, Julian, Damijan, Kymani ter Angelique Kido in The I-Three je le nekaj imen, ki so dolgo v noč držala po koncu črne množice odete v rdeče-zeleno-rumene zaščitne barve rastafarjanstva. Nekaj dni je bil Marley tudi lepa tržna niša v obliki najrazličnejših spominkov z glasbenikovo podobo. Dogodek, ki ga v mestu še zlepa ne bodo pozabili, je napeljal mestne očete tudi na misel, da bi po Bobu poimenovali manjši trg v mestu.

eksotika: **PRVIČ!**

KO SE PRVIČ SAM ODPRAVLJAŠ NA DALJŠE POTOVANJE V EKSTOTIČNE KRAJE, PONAVIDI NE MOREŠ PREDVIDETI VSEGA, KAR BI POTREBOVAL. TOVRSTNA POTOVANJA ZATO ZAHTEVAJO POPREJŠNJE PRIPRAVE, KI SICER LAHKO VZAMEJO VELIKO ČASA IN DENARJA, VENDAR SE KASNEJE PREDPOTOVALNA SKRIB DOBRO OBREŠTUJE. TUKAJ NAVAJAMO NEKAJ KORISTNIH NASVETOV, KI BODO MORDA PRIŠLI PRAV PRI ORGANIZACIJI POTOVANJA.

Ah, saj ne rabim zavarovanja!

Mi pravimo: »Ja, rabiš!« Potrebuješ tudi fotokopijo zavarovalne police in osebne dokumenta. Tako lahko v primeru kraje ali izgube potnega lista s fotokopijo ponekod z dovoljenjem ambasade celo prečkaš mejo, v večini primerov pa ti država izda začasni potni list, za katerega je treba včasih plačati kar nekaj denarja. Ni odveč poudariti, da je seveda treba kopijo imeti ločeno od originala. Izredno pomembno je, da pred odhodom skleneš tudi zavarovanje. Lahko izbiraš med dvema vrstama zavarovanja: med takim, kjer ob nesreči sam plačaš stroške zdravljenja (kar je sicer bolj praktično, vendar te zna udariti po žepu) in ti zavarovalnica doma vrne stroške in pa med takim, kjer moraš v tujini poklicati na določeno številko ter navesti ime zdravnika, ki si si ga izbral, ali pa ti zdravnika izbere človek na drugi strani žice (slednja različica se zna izkazati za zelo zopрно, še posebej, če npr. zavarovalniški agent (nemški, recimo) od tebe zahteva, da mu faksiraš ta in ta dokument v naslednjih 24 urah, ti pa si sredi monsuna ves vesel po dveh urah komaj našel delujočo telefon, ki prekinja zgolj po eni minuti pogovora ...). Zatorej - dobro preberi tisti mali drobceni tisk na ovitku police, ki ga nikoli ne beremo!!!

Mamiiii, okradli so me!

Denar razdeli in ga nosi ločeno na različnih mestih, primerni so zašiti žepi hlač ali pa pasovi, ki jih nosiš pod majico. Vedno ga nosi na telesu, dodatno se pozanimaj o trikih lokalnih lopovov, ne puščaj prtljage same in zmaga bo tvoja! Potovalni čeki, ki jih lahko naročiš oz. kupiš pri naših bankah (Thomas Cook, American Express), so v primeru kraje super ideja, saj jih prekličesh in nimaš nobene izgube, vendar pa se zaradi oderuških provizij včasih izkažejo kot slaba naložba. Prej se pozanimaj, če se sploh splača imeti potovalne čeke in če se, kje jih je najbolj pametno zamenjati (v nacionalni banki, v privatnih menjalnicah). Western Union money transfer je magična beseda, ki jo jokajoče izrečeš mami po telefonu potem, ko so te dodobra okradli. Mama bo položila vsoto na račun in ti boš že jutri lahko spet nova tarča lokalnih tatičev.

Bolezen nikoli ne počiva (spolna pa je aktivna celo ponoči!)

Na inštitutu za varovanje zdravja oz. v specialističnih ambulantah za tropske bolezni se pozanimaj o ceni cepljenj oz. tablet, ki jih moraš jemati kot zaščito pred malarijo. Ne pozabi, da je treba to storiti kar nekaj tednov pred potovanjem, saj moraš nekatere cepljenja ponoviti v razmaku nekaj tednov (ali mesecev). Podobno je s tabletami proti malariji, ki jih je treba jemati pred, med in po potovanju na tveganem območju. Nekatere tablete imajo zelo močne stranske učinke, zato je dobro vedeti tudi kakšni so znaki in kako dolgo trajajo. Priporočljivo je, da vzameš s seboj tudi prvo pomoč za prebavne motnje (ogljje), ki se ob spremembi klime pojavljajo skoraj redno. Ne pozabi seveda na higienske vložke in kondome, katerih kvaliteta se v dotičnih državah občutno razlikuje od naše, kar pa lahko usodno vpliva na tvoj doprinos k nadaljevanju človeške vrste.

In nahrbtnik je postajal večji in večji ...

S seboj vzemi res samo, kar nujno potrebuješ, ter imej v mislih tudi to, da se bo tvoja prtljaga na potovanju najverjetneje debelila, premo sorazmerno seveda s tvojimi bolečinami v križu. Mnogi vzamejo s seboj stare obleke, ki jih po koncu potovanja pustijo pri domačinih. Dobra majhna darila za domačine oz. njihove otroke so tudi preproste stvari, ki jim morda niso dostopne in ti bodo zanje hvaležni, kot npr. svinčniki, vžigalniki, majhna mila ...

Pa še nekaj "pametnih" za konec!

:: Kot je govorila mama: nikoli popolnoma ne zaupaj tistim, ki jih ne poznaš prav dobro! Mnogi se hočejo s tabo samo okoristiti, v najslabšem primeru pa se ti zna zgoditi tudi kaj hujšega. Cena življenja zna biti v večini nerazvitih držav precej nizka, saj organi oblasti svojega dela ne opravljajo preveč zgljedno, ali pa so podkupljivi. Pazi tudi na druge popotnike, saj se dostikrat zgodi, da prav oni najbolj kradejo.

:: Preden kaj naročiš ali plačaš, vprašaj za ceno! Na videz neizmerno bogati Evropejci predstavljajo mnogim domačinom zgolj vrečo dolarjev na dveh nogah, pri katerih prav tekmujejo v postavljanju bizarnih cen v restavracijah in preverjanju lahkovernosti zahodnjakov.

:: Vedno upoštevaj varnostne ukrepe, ki ti jih priporočajo domačini! Četudi se ti bodo nekatere svarila zdela pretirana, npr. da ne hodi ven po sedmi uri zvečer, da se ne vozi z nočnimi avtobusi, jih je bolje upoštevati.

:: Ne igray se z drogami! Nekatere države te že za prgišče trave vržejo v lokalno ječo.

:: Če misliš, da bodo škodile tvojemu zdravju, ne pij in ne jej lokalnih jedi, četudi boš s tem užalil gostoljubne domačine: npr. nekje v Andih ti je pošla zadnja kapljica vode in po treh urah naletiš na starko, ki ti smeje ponuja kozarec srednje temnorjave vode. Takrat se (kljub največji žeji na svetu) spomniš na EURO<26 in rečeš: Ne, hvala! In se rdečeličen vrneš domov!

Pa srečno pot!

energija prihodnosti

VETER

VSE VEČJE POTREBE PO ENERGIJI IN VSE MANJŠE ZALOGE FOSILNIH GORIV SO NAS PRISILILE K RAZISKOVANJU NOVIH ALTERNATIVNIH VIROV PRIDOBIVANJA ELEKTRIČNE ENERGIJE. SLOVENIJA JE RATIFICIRALA KYOTSKI PROTOKOL, KAR JO V OKVIRU EU OBVEZUJE, DA POVEČA DELEŽ OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE (OVE). IZKORIŠČANJE VETRA SODI MEDNJE. V EVROPI IN TUDI DRUGOD PO SVETU SE VEDNO BOLJ UVELJAVLJAJO ELEKTRARNE NA VETER ALI VETRNE ELEKTRARNE.

KAKO DELUJE?

Že tisoče let se energija vetra uporablja za črpanje vode in pogon mlinskih koles. Vetrne turbine pa so se pojavile na Danskem že ob koncu 19. stoletja. Danes smo s pomočjo znanja, nabranega v več kot 100 letih obratovanja vetrnih turbin, dosegli, da so stroški pridobivanja električne energije s pomočjo vetra skoraj enaki običajnim načinom. V zadnjih 20-tilih letih so se stroški znižali za 85 %.

Veter nastaja zaradi temperaturnih razlik v zraku, to gibanje zračnih mas pa lahko koristno uporabimo tako, da s pomočjo velikih vetrnic spremenimo vetrno energijo v električno. V svetu so se najbolj uveljavile vetrnice z vodoravno osjo vrtenja in trolistnimi rotorji. Stolp vetrnice je lahko visok do 80 metrov in s premerom rotorjev do 70 metrov. Za postavitev takšnih elektrarn so najbolj primerne lokacije, kjer je letno povprečje hitrosti vetra vsaj 20 km/h - ponavadi ob velikih jezerih ob morju in v hribovitih predelih. Za optimalno delovanje in najboljši izkoristek potrebuje takšna vetrnica konstanten veter s hitrostjo med 15 m/s in 25 m/s. V praksi dosegajo takšne elektrarne 20-30 % izkoristek energije vetra.

PREDNOSTI

Energija vetra nudi veliko prednosti, kar pojasnjuje, zakaj je to v svetu najhitreje rastoči energetski vir. Veter je brezplačen, neusahljiv, obnovljiv vir energije in zato ekološko zelo primeren način za pridobivanje električne energije. Energija vetra ne onesnažuje zraka in ne povzroča kislega dežja ali efekta tople grede. Je tudi eden najcenejših načinov pridobivanja el. energije iz obnovljivih virov, kar jih poznamo danes. Kmetijam v odročnih predelih lahko vetrnice nudijo dodatni vir energije in s tem pridobijo večjo samostojnost, obenem pa vetrnice ne zasedejo veliko obdelovalne zemlje. Evropa ima glede izkoriščanja energije vetra vodilno mesto na svetu (proizvaja več kot 80 % vse »vetrne« energije na svetu - največ Španija in Nemčija), kar je tudi razumljivo, saj ni bogata z nafto, premogom ali plinom. Ima pa veliko območij primernih za pridobivanje energije vetra, še posebej se v zadnjem času usmerjajo v »off-shore« veter (na morju), ki naj bi v celoti zadovoljil potrebe Evrope po elektriki.

SLABOSTI

Veter ne piha ves čas, elektrika pa se proizvaja samo, kadar piha, zato to zaenkrat ne more biti edini način za pridobivanje elektrike. Res je, da so vetrne elektrarne za okolje eden najčistejših načinov pridobivanja električne energije, vendar pa je treba poudariti, da s samim umeščanjem takšnih ogromnih vetrnic v prostor spremenimo podobo krajine. Za izgradnjo vetrnic na odročnih krajih je potrebno zgraditi cesto za potrebe gradnje in vzdrževanja, za dostavo te elektrike do mest pa je potrebno zgraditi še daljnovode - s tem pa uničimo precej površine, ki je življenjski prostor mnogih živali in rastlin. Še posebej, če gre za t.i. »wind farm« - večjo mrežo vetrnic, v kateri se na enem področju povezuje do 100 vetrnic. Tudi stroški izgradnje in zagona takšne elektrarne so večji kot pri običajnih elektrarnah. Sami rotorji vetrnic so (vsaj v začetnem obdobju obratovanja) nevarni za mimo leteče ptice in oddajajo precej hrupa, vendar izdelovalci vetrnice konstantno posodablajo, tako da se tudi hrup precej zmanjšuje.

IN V SLOVENIJI?

V Sloveniji ta vir zelo malo izkoriščamo. Obstaja ena manjša vetrnica na Kredarici za proizvodnjo električne energije, s katero oskrbujejo planinski dom. Drugače pa se vršijo raziskave o primernosti lokacij za tovrstne elektrarne. Slovenija namerava v prihodnje izgraditi več takšnih elektrarn predvsem na Primorskem. Že sedaj pa so se v širši javnosti in v lokalnih skupnostih, kjer nameravajo izgraditi elektrarne, pojavile polemike na to temo. Vsekakor se moramo zavedati, da potrebe po električni energiji naraščajo in da bo Slovenija morala izgraditi nove elektrarne. V interesu vseh nas pa je, da bi bile te ekološko čistejše, saj bomo le tako lahko ohranili naše okolje.

PRI SOSEDIH!

Zanimivo si je ogledati takšno elektrarno od blizu. Nam najbližja tovrstna elektrarna je verjetno v Avstriji. Avstrija, znana po skrbi za okolje, se je odločila, da bo zgradila vetrno elektrarno na področju nad Tauern tunelom (www.tauernwind.com/index_e.htm). Do sedaj so tam postavili že 13 vetrnic, projekt pa je v razcvetu in ni izključeno, da bodo obseg še povečali.

Energija vetra je izvor brezplačne čiste energije. Z nadaljnjim razvojem tehnologije in množično proizvodnjo takšnih elektrarn se bo proizvodnja le teh pocenila, s tem pa pridobila na pomembnosti tudi drugod po svetu. Nič pa nam ne pomaga, če razvijamo nove načine pridobivanja čiste energije, hkrati pa stare prodajamo tretjemu svetu.

:: www.eere.energy.gov/RE/wind.html

:: www.renewableenergyaccess.com/rea/tech/windpower

:: www.ewea.org

:: <http://windpower-monthly.com>

KO SE DROGIRAŠ

Z NJENEGA OBRAZA NE BOSTE RAZBRALI NIČESAR DRUGEGA KOT TO, DA SE Z NJO NE GRE IGRATI. NA PRVI POGLED JE LE ŠE ENA ŠTUDENTKA; DEKLE, KI JO SPRAVLJAJO OB ŽIVCE IZPITNI ROKI IN POZNA PREDAVANJA. JE TUDI ENA IZMED TISTI, KI JIH NE IZTIRJAJO RAZPRODAJE IN GNEČA NA CESTI. KER VE, DA V ŽIVLJENJU OBSTAJAJO BOLJ POMEMBNE STVARI.

kadila že dnevno, tripi so bili samo dodatek. Sama pravi, da je potem samo še stopnjevala drogo na drogo in imela to srečo, da je kot punca dobivala popust pri moških razpečevalcih. Mnoga dekleta so takrat tudi ponudila kakšno dodatno uslugo za drogo, sploh če niso imela denarja.

Ko je prvič uporabila iglo, so se stvari zapletle, pa je tudi to ni prestrašilo. "Ko se odločiš, da se boš zadel, se boš zadel, pa če se potem ves svet podre." In se je. Stara je bila 15 let. Kot bistra dijakinja je imela Zoisovo štipendijo, ki jo je uspela utajiti mami in tako ji je mama še vedno dajala denar za mesečno

Fizične bolečine ob izgubi heroina so bile grozovite. Pet let si je injicirala heroina – prvo leto enkrat dnevno, potem pa tudi po tri- ali večkrat. Pravi, da se fistih prvih dni niti ne spomni – kot bi bila v transu. Ves čas ji je bilo slabo, vse jo je bolelo, zaletavala se je v stene, da bi čutila, če je živa, imela je občutek, da ji sklepi razpadajo in da ji želodec razžira ogromen črv. Popraskala je vse stene in raztrgala rjuhe, s katerimi se je pokrivala, ko jo je tresel mraz. Režim v komuni je bil krut – pili so poseben čaj in vstajali ob šestih zjutraj in cel dan delali. Konstantna zaposlenost je skrbelo

VEGETIRAŠ ...

Pred petnajstimi leti so se Matejini starši ločili in z bratom je ostala v maminem skrbništvu. Stara je bila 12 let. Mama je ostala brez službe in ni imela veliko časa zanjo ali za njenega brata. Mateja je bila živahen otrok, pravo nasprotje svojega sramežljivega brata, ki je večino časa preždel med knjigami in se igral sam. Njena predrznost se je večala in njena želja po novih izkustvih je postajala vedno močnejša. Odkrila je kul rock zvezdnike, ki so bili vsi po vrsti fotografirani s cigareto v ustih in tako se je odločila, da bo tudi ona kul. Leto dni kasneje so bile cigarete že stara stvar in ob ponudbi prvega zvitka trave se je počutila odraslo. Všeč ji je bilo, da se ob občutku omotice počuti nedotakljivo, da ji je za vse vseeno. Vsemu navkljub je bila Mateja pridna učenka in se je vpisala v gimnazijo, kjer so se prave težave šele začele. Naletela je na "prave" ljudi, ki so ji najprej priporočili tripe, LSD in podobno. Travo je takrat

vozovnico, za malico in za obleke. V resnici je Mateja v šolo hodila peš ali pa je ponjo prišel kak razpečevalec, hrano in obleke pa je redno kradla v trgovini. Zadeva je hodila v šolo, potrebovala je eno dozo na dan, da je bila sploh zdrava. Pravi, da so tudi v šoli komaj čakali, da se je znebijo, saj je bila kot odvisnica velika sramota za šolo.

Mama je sicer včasih kaj posumila, vendar ni hotela verjeti govoricam, dokler ni našla pribora v žepu Matejine bunde. Takrat je Mateja pobegnila od doma in se ni vrnila cel mesec. Ko se je vrnila, je nekajkrat obležala nezavestna z iglo v žili, da jo je zdravnik le stežka rešil. Takrat je bila postavljena pred dejstvo, da mora na zdravljenje. Kot pravi sama, ji je bilo že popolnoma vseeno, saj je bila popolnoma otopela.

Po gori birokracije in starševskih sestankov, plitju metadona, ki ji je dajal le potuho, in zbiranju denarja, je končno lahko sedla na letalo in se šla zdraviti v tujino, saj pri nas takih centrov ni bilo. Prava pokora za grehe se je začela.

za to, da ni mislila na drogo.

V centrih se je šele zavedla, kolikšno je tveganje nalezljivih bolezni, saj si je kot odvisnica iglo delila s komerkoli, v centrih pa je potem spoznala mnoge, okužene z virusom HIV ali "vsaj" hepatitisom.

Tri leta kasneje se je vrnila, dokončala srednjo šolo in se vpisala na fakulteto. Pravi, da je kot prerोजना, saj pod vplivom droge človek niti ne razmišlja in so tudi možgani že popolnoma otopeli. Stvari, ki jih prej niti opazila ni, zdaj ceni in spoštuje in je vesela, da je dobila še eno priložnost, da zaživi življenje tako, kot je treba.

Pomoč lahko poiščete na:

www.uradzadroge.gov.si

www.ilblis.com/droge/zdravljenje.htm

www.drogart.org

OSNOVNOŠOLKA SI ZA ODLIČNO SPRIČEVALO ZAŽELI "KUŽKA" IN STARŠI, KLJUB TEMU DA NIMA NIHČE V DRUŽINI DOVOLJ PROSTEGA ČASA ZA SKRB ZA ŽIVAL, ŽELJI UGODIJO IN MALA KEPICA PRIDE V HIŠO. A GLEJ GA ZLOMKA - TA KEPA VENDAR LULA, KAKA, POTREBUJE VELIKO GIBANJA IN UKVARJANJA, RASTE, LAJA, GRIZE IN UNIČUJE ... KMALU TAISTA KEPA KONČA NA CESTI, PRI PRIJATELJIH, V ZAVETIŠČU ... KMALU OSNOVNOŠOLKA IZPROSI MUCKO ...

Število takih in še bolj žalostnih zgodb je preveliko, razlogov pa je več. Eden od njih je premajhna osveščenost in premajhno poznavanje problematike zapuščenih in zavrženih živali ter nepoznavanje prednosti kastracije in sterilizacije hišnih ljubljencev. Mnogi niti ne vedo, koliko je v Sloveniji zavetišč za zapuščene živali, koliko je drugih društev, ki se skupaj z nekaterimi posamezniki ukvarjajo z zavrženimi živalmi, ko ne vedo, kaj storiti, ko na tako žival naletijo ... In ravno zaradi te nevednosti se potem ljudje običajno obrnejo stran, uboga, zapuščena, ranjena ali mučena žival pa ostane prepuščena sama sebi.

Kako ravnamo z živalmi v Sloveniji?

Ravno zaradi te nevednosti je velika populacija slovenskih psov še vedno na verigah, ob minimalnih ostankih hrane, polna notranjih in zunanjih zajedalcev, necepljena in kar je najhujše - nespoštovana. Nezaželena legla psov in mačk se še vedno mečejo v plastičnih vrečah v vodo, v zabojnike za smeti, obeša se jih na drevesa ter fizično in psihično zlorablja ...

Vse pa le ni tako črno in v Sloveniji je kar nekaj zavetišč za zapuščene živali, ki se skupaj z nekaj Društvi za zaščito živali trudijo, da je zavrženih čim manj, da so primerno veterinarsko oskrbljene in, kar je najbolj pomembno, da se tem živalim najde nov, ljubeč dom. Zavetišča v Sloveniji so v Ljubljani, v Mariboru, v Dramljah pri Celju, v Kopru, v Novem mestu, na Blejski Dobravi in v Trebnjem. V teh zavetiščih so živali bolj ali manj primerno oskrbljene in vsaj 30 dni čakajo na posvojitelja. Po preteku tega roka je zakonsko dovoljeno, da se jih usmrti, česar pa na srečo ne izvajajo vsa slovenska zavetišča - evidence kažejo, da nekatere živali prebijejo v teh zavetiščih tudi več kot leto dni.

In če najdemo zavrženo ali izgubljeno žival?

Če je žival toliko krotka in prijazna, da se pusti prijeti, je najprej potrebno pogledati, če ima na sebi kakršnokoli označbo, kot je npr. ploščica na ovratnici s podatki oz. telefonsko številko lastnika, tetovirna številka na notranji strani uhlja ali stegna (te imajo le rodovniški psi), vedno več psov pa je tudi že čipiranih - pod kožo imajo vstavljen majhen mikročip, na katerem so podatki o lastniku. Slaba stran tega mikročipa je ta, da ni viden in je zato potrebno peljati žival tja, kjer imajo čitalce za te podatke, to pa so zavetišča in nekatere veterinarske klinike. Če žival nima nobene oznake in se pusti prijeti, je najbolje, da jo najditelj odpelje do najbližjega zavetišča. V kolikor nima prevoza, ali pa se žival ne pusti prijeti, se o tem obvesti zavetišče, saj morajo taki živali omogočiti prevoz. Žal se včasih zgodi, da zavetišče zavrne pomoč ali sodelovanje. Če je le mogoče, pomagajte živali kljub temu, in sicer, če se le da, jo spravite nekam na varno in namestite, ter kontaktirajte najbližje društvo za zaščito živali ali društvo proti mučenju živali, kjer vam bodo pomagali z morebitno začasno oskrbo in pri iskanju starega/novega lastnika.

Kaj storiti, ko naletimo na primer zlorabe oz. mučenja živali?

Če veste za primer mučenja živali, takoj pokličite policijo in veterinarsko inšpekcijo in zahtevajte, da ukrepajo, prijavo (lahko tudi anonimno) pa pošljite v vednost tudi vašemu lokalnemu oz. regijskemu društvu za zaščito živali - naslove in kontaktne številke za našete institucije lahko dobite na www.drustvo-zascita-zivali.si/NasvetiNaslovi.php. Mučenje živali je prepovedano z Zakonom o zaščiti živali in se poleg denarne kazni (do 10 milijonov SIT) kaznuje tudi z do tri mesece zapora, če gre za naklepno ravnanje ali opustitev ravnanja, ki živali povzroči hujšo poškodbo, ali dalj časa trajajoče trpljenje, ali škodi njenemu zdravju ter če gre za nepotrebno ali neprimerno usmrtitev živali. Če inšpekcija in policija ne ukrepata, jih pokličite ponovno, pokličite direktorja policije, direktorico veterinarske uprave in zahtevajte, da ukrepajo. Če tudi to ne pomaga, pišite časopisom in politikom in povejte, da ste prijavili mučenje živali, pristojni pa niso ukrepali.

Naj zaključim z mislijo, katere avtor je George Bernard Shaw: "NAJHUJŠI GREH V ODNOSU DO ŽIVALI NI V SOVRAŠTVU, AMPAK V BREZBRIŽNOSTI". Živali si zaslužijo, da se skupaj potrudimo dokazati, da to ne drži.

ZAPUŠČENI IN ZAVRŽENI

KO SE POGLEDAŠ V OGLEDALO, KAJ VIDIŠ? PREVELIK TREBUH, MAJHNE PRSI, CELULITIČNO RIT, PREKRATKE NOGE, PREŠIROK NOS? ALI PA SE NE OBREMENJUJEŠ S POSAMEZNIMI TELESNIMI DELI IN OPAZIŠ CELO SLIKO - ČILO POSTAVO, ISKRIVE OČI, SIJOČE LASE IN RADOSTEN NASMEŠEK? TVOJA TELESNA SAMOPODOBA (KAKO DOŽIVLJAŠ SVOJE TELO) JE V VELIKI MERI ODVISNA OD TEGA, KAKO GA ZAZNAVAŠ.

Telesna samopodoba seveda ni odvisna samo od tega, kako se vidiš v ogledalu. Nanjo vpliva tudi tvoje mnenje o tem, kako te vidijo drugi – tvoj fant ali dekle, prijatelji in prijateljice, starši itd. Ne glede na to, ali je tvoja postava skladna s tvojo zaznavo lastnega telesa in zaznavo mnenja drugih, lahko telesna samopodoba vpliva na tvojo samozavest, samospoštovanje, počutje, obnašanje in odnose z drugimi. Večini ljudi je vsaj v mladosti videz zelo pomemben.

Medijski ideali vs. genetska realnost

Res je, da ima vsaka družba oz. obdobje svoje standarde lepega videza, ampak še nikoli ni bilo nikjer toliko naslovnih, oglasnih panojev, filmov in televizijskih oddaj s podobami, ki nenehno utrjujejo predstavo, da je lepota vse. Mediji v zahodnih družbah nenehno spodbujajo ljudi, zlasti ženske, naj se na vse pretege borijo za vitko postavo in jih zasipavajo s sporočili, da mora biti prekomerna teža "pokurjena", "uničena", "odstranjena". Ideal, ki ga predstavljajo igralka in modeli, lahko doseže le 1 % najvitkejših žensk. Pa še te se s takim telesom ne morejo roditi, temveč se morajo nenehno ukvarjati z vadbo in paziti na prehrano. Moški ideal mišičavosti je glede na naravne predispozicije dosegljiv nekoliko večjemu odstotku moških, toda tudi pri njih samo, če vlagajo v svoj videz veliko časa, energije in denarja.

Naša telesa so v resničnosti zelo različna od medijskih idealov: po velikosti, obliki, barvi, sestavi, delovanju, načinu gibanja. Nenehno se spreminjajo. Veliko ljudi je prepričanih, da je njihovo telo pomanjkljivo. Ne morejo ga sprejeti takšnega, kakršno je, temveč ga skušajo preoblikovati v skladu z zapovedmi modne in filmske industrije ter oglasov. Obkroženi smo s sporočili, da lahko vsakdo, ki je pripravljen dovolj trdo delati, doseže idealno telo. Taka sporočila so zelo škodljiva za telesno samopodobo in potencialno za zdravje, saj pospešujejo nezadovoljstvo, sprožajo občutke krivde in vodijo v nezdrave načine ukvarjanja s telesom. Poleg tega se ta predpostavka norčuje iz genetske realnosti, saj zanemarija dejstvo, da ima telesna teža več skupnega s točko ustalitve (ki je pri vsakem posamezniku različna), ne toliko s količino in vrsto zaužite hrane.

Samospoštovanje = pozitivna samopodoba

Telo, ki ga je treba oblikovati, postane fetiš, lahko celo do stopnje, da ovira številne druge dejavnosti posameznika ali posameznice. Ljudi, ki si postavijo nerealne cilje, kako naj bi bila videti njihova telesa, zelo skrbi njihova teža oz. telesna oblika. Pogosto analizirajo, kaj in koliko so pojedli ter se počutijo krive. Nekateri porabijo leta za ponavljajoče, neuspešne poskuse, da bi shujšali in oblikovali čvrsto in privlačno telo. Seveda ni nič narobe, če si prizadevamo za zdravo in čisto telo. Samospoštovanje in pozitivna telesna samopodoba sta vsekakor odvisna od zdravja in vitalnosti telesa, zato je smiselno doseči in ohranjati čisto telo. Ljudje, ki nadzorujejo svoje telo in težo, manj pogosto zbolijo za kroničnimi boleznimi. Težava je v neskladnosti med tem,

SPRAVA

S

PODOBO V

katera teža velja za zdravo in kaj mnogi pojmujejo kot svojo idealno težo. Če z videzom zelo obremenjena oseba ne doseže svojih nerealno zastavljenih ciljev, prispevajo občutki neuspešnosti k nadaljnjemu upadanju samospoštovanja in k še bolj negativni telesni samopodobi.

Kako so mladi v Sloveniji zadovoljni s svojimi telesi?

Da bi ugotovila, kakšna je telesna samopodoba mladih, sem aprila 2002 izvedla anke to na petih slovenskih srednjih šolah. Anketirala sem 184 srednješolk in 123 srednješolcev, ki so bili v povprečju stari 16,8 let. Ugotovila sem, da skoraj polovica deklet ni zadovoljnih s svojo težo. Kar 53 % deklet bi bilo rado vitkejših. Nadaljnja analiza je pokazala, da so s težo nezadovoljna tudi dekleta s prenizkim, kritičnim nizko in normalnim indeksom telesne mase (razmerje med težo in višino), ne samo dekleta s previsokim indeksom. Previsok indeks telesne mase je imelo le 4,5 % celotnega vzorca. Fantov, nezadovoljnih s težo, je šestina. 11 % jih izraža željo, da bi bili radi vitkejši. Večinoma so to tisti fantje, ki imajo previsok ali prenizek indeks telesne mase. V celotnem vzorcu ima previsok indeks 13 % fantov, prenizkega pa 10 %.

Visok odstotek deklet je izrazil nezadovoljstvo s tistimi deli telesa, ki jih ženske revije pogosto označujejo kot "problematična področja": 57 % jih je nezadovoljnih z boki in stegni, 42 % s trebuhom; 44 % deklet moti njihov celulit. Tretjina deklet je nezadovoljnih s svojimi mišicami, medtem ko o tovrstnem nezadovoljstvu poročajo le petina fantov. Vendar pa si kar 58 % fantov želi, da bi bili bolj mišičasti. Tretjina deklet je nezadovoljnih s svojim oprsem, isti odstotek fantov pa s prsnim košem. 4 % fantov misli, da se njihovo telo zdi drugim grdo, medtem ko je pri dekletih takih 22 %. Samo 8 % fantov je dejalo, da se jim pri primerjanju z drugimi moškimi zdi, da imajo slabšo postavo kot oni; medtem ko je med dekletimi neugodnih primerjav z istim spolom kar 44 %. Četrtnina deklet izjavlja, da so obremenjene z občutkom krivde zaradi lastne teže, o obremenjenosti s tem občutkom krivde poročajo 3 % fantov.

Stradanje, tablete, bruhanje ...

Nezadovoljstvo s telesom sicer lahko vodi do zdravega prehranjevanja in vadbe, vendar pa se predvsem dekleta pogosto odločajo za dejanja, ki so zanje škodljiva, npr.: neuravnotežene diete, izčrpavajočo vadbo, pa tudi bruhanje, jemanje shujševalnih tablet, odvajal za nadzorovanje teže. V nasprotju z zelo majhnim deležem anketiranih fantov, ki so že imeli dieto z namenom, da bi shujšali (pa še ti imajo večinoma previsok indeks telesne mase), je hujšalo že več kot dve tretjini anketirank. Še bolj alarmantni so podatki, da kar 14 % deklet je manj, kot bi želele jesti; petina jih celo meni, da jedo preveč, tudi če jedo le

majhne količine hrane. Anketa je opozorila še na eno strategijo nadzorovanja telesa, ki ni zelo redka pri dekletih. Kar desetina deklet poroča, da so že vzele tablete za hujšanje, odvajala ali da so bruhale, da bi se počutile bolj vitke.

Vpliv vrstnikov, medijev, mode

Kako pa mladi v Sloveniji sami zaznavajo vpliv različnih dejavnikov na lastne občutke, misli in ideale o lastnem telesu? Oba spola sta izpostavila vpliv vrstnikov, takoj zatem pa medijev (televizije, revij in oglasov) kot najpomembnejših dejavnikov vpliva. Predvsem dekleta zaznavajo kot pomemben dejavnik vpliva tudi modo – skoraj polovica meni, da ta pomembno vpliva nanje. Družinske člane zaznavajo anketirani kot manj pomemben vir pritiskov na telesno samopodobo. Od družinskih članov po mnenju anketiranih (petine deklet in skoraj šestine fantov) še najbolj pomembno vplivajo bratje in sestre.

Rezultati moje ankete so kar strah vzbujajoči. Obremenjenost s telesom, dietami ali vadbo ni trivialna skrb in stiska, temveč boleče izkustvo in problematika, ki zasluži pozornost in blaženje negativnih pritiskov in misli. Prvi korak k reševanju problema neugodne telesne samopodobe je prepoznanje in priznavanje problema. Več o tem, kako telesno samopodobo izboljšati, pa v prihodnji številki.

Avtorica članka Metka Kuhar je doktorska študentka in mlada raziskovalka v Centru za socialno psihologijo na FDV in avtorica knjige V IMENU LEPOTE (Založba Fakultete za družbene vede, 2004), v kateri najdete podrobnejšo razlago kulta lepote oz. družbene konstrukcije telesne samopodobe.

OGLEDALU

POISKATI OPTIMALNO REŠITEV GLEDE NA ŠTUDIJSKE ŽELJE POSAMEZNIKA NI MAČJI KAŠELJ. MOŽNOSTI JE OGOROMNO IN UPOŠTEVATI JE POTREBNO VELIKO FAKTORJEV. PREŽIVETI NEKAJ ČASA V PREMDEVANJU ODGOVOROV SE GOTOVO SPLAČA.

V tem procesu si človek izbistri pogled na svoje cilje in življenje in si hkrati pridobi občutek za lastni jaz. Pri razmišljanju je treba biti kar se da iskren, si vzeti dovolj časa in si rezultate zapisati. S tem lahko posameznik kasneje mišljenje preverja, dodaja, vrednoti in spreminja, dokončuje lastno zgradbo. Važno je samocenenjevanje in refleksija. Tisti, ki te faze ne opravijo, imajo pogosto neizoblikovane cilje. Vpišejo se na fakulteto in šele kasneje ugotovijo, da jim ta sploh ne ustreza. Vsi vemo, kolikšen je delež ponavljalcev in pavzerjev prvih letnikov. Kljub vsemu pa je bolje pozno kot nikoli. Pri nekaterih je izbira že kmalu izoblikovana in morajo poiskati le še administrativne informacije, drugi si morajo pa še pošteno izostriti sliko. Ne glede na položaj, naj ima vsak pred očmi sledečo "sveto" trojico:

1. INTERESI

Opredelitev študijskih interesov omogoča najti ustrezen študij (fakulteto, visokošolski zavod). "KAJ ME ZANIMA? Ob čem bi lahko preživel ure in ure in vpregel vse svoje sile? Kakšen je moj CILJ ŠTUDIJA (zanimiva služba, ugled, denar...)? Ali si izbiram študij v skladu s pričakovanji drugih ali V SKLADU S SEBOJ?" Bistveno je, da se področje študija pokriva s tem, kar nekoga zanima pri pouku, ali s čimer se ukvarja v prostem času. Dobro pa je, če poznate oz. spoznate osebo, ki opravlja ta poklic, in ga poprosite za pogovor oz. spremljanje pri delu. Tako dobite bolj realen vpogled v to, kako izgleda »sanjski« poklic. Velikokrat nas veseli ogromno področij, v nobenem nismo najboljši in ne zaupamo ravno v svoje sposobnosti, doma pa nam starši težijo, da je najbolj pomemben gotovo poklic. Vendar je med »veči« ali pri "nobenem" interesu vedno prisoten vsaj en prevladujoč interes in ta se s časom vedno izlušči, toda ne brez iskanja in raziskovanja. Naj bo čas, v katerem čakate na rezultat, aktivno preživeti.

KAKO PRITI DO ANALIZE LASTNIH INTERESOV?

Poti je mnogo. Za poklicno in interesno svetovanje je na voljo seveda srednješolska svetovalka. NCIPS (Nacionalni center za informiranje in poklicno svetovanje) in CIPS info centri po vsej Sloveniji (www.ess.gov.si/slo/ncips/ncips.htm) nudijo 2 testa (Test študijskih interesov in Kam in kako?) vezana na zgornji dilemi ter osebni razgovor s svetovalcem. Podobno službo imajo tudi na ŠOU-u na Kersnikovi v Ljubljani.

V vseh knjižnicah in na navedeni internetni strani je možno najti knjige in sezname poklicev. V CIPS-u si je možno ogledati kratke dokumentarce o poklicih, pomaga pogovor z osebami, ki ta poklic opravljajo, študirajo na določeni fakulteti. Idealno pa je, če imate možnost biti prisotni na predavanjih (vsa predavanja so javna in se jih lahko udeleži kdorkoli in kadarkoli), ali pa opravljati poletno delo v zelenem sektorju. Četudi brezplačno, saj so izkušnje neprecenljive. Pomembno je čim več feedbacka in samoaktivnosti, da postaja podoba o sebi in svetu realna. "Uči se, sprašuj, bodi radoveden!"

PRVA POMOČ PRI IZBIRI ŠTUDIJA

2. SPOSOBNOSTI

INTELEKTUALNE SPOSOBNOSTI so posledica vloženega dela in naravne inteligence. Ti dve lastnosti postavljata mejo, do katere se posameznik lahko giblje. Te so pri posameznikih različne, saj smo kljub načelnim neskončnim sposobnostim človeškega uma omejeni z znanjem o uporabi naših možganov (tehnik pomnenja in razmišljanja) ali pa nismo motivirani, da bi garali in se dograjevali.

Umske sposobnosti niso edini dejavnik uspeha; ne v šoli ne v poklicu. Vsi poznamo primere, ko nekdo po učnem uspehu ni bil nič posebnega, potem pa je kasneje, ob študiju ali pa v praksi zablestel. Postal je motiviran, začel delati in uporabil ostale sposobnosti, nekatere pa prebudil. USTVARJALNOST in SOCIALNE VEŠČINE (komunikacija, izražanje, iznajdljivost v odnosih, situacijah) so v študiju zelo pomembni, sploh pa v poklicu. Posameznik lahko s tem do določene mere kompenzira svoj "manjko" na področju umskih sposobnosti.

Pogoji za delovni/učni uspeh so klobčič med seboj prepletenih lastnosti, ki se med seboj dopolnjujejo. Vsak ima nekaj izrednih sposobnosti, ki jih laično imenujemo TALENTI. Nanje se lahko opirate, ko izbirate študij, saj bo z razvijanjem le teh uspeh zagotovljen, hkrati pa boste dovolj motivirani, da boste vložili trud še v fiste lastnosti, v katerih ste pomanjkljivi.

3. ZNANJE

Pod znanjem se razumejo veščine, sposobnosti, kognitivno znanje in izkazani učni uspehi. Kljub gornjim dvem izpolnjenim pogojem morate imeti tudi te, da boste lahko kos novim izzivom na fakulteti ali pa v drugih tipih šol. Težko se je razvijati na univerzitetnem ali visokoškolskem študiju, če ni osnovnega predznanja. Za nekatere fakultete (npr. umetniške) je potrebno posebno predznanje, ki se ga dokazuje na sprejemnih izpitih. O organiziranih tečajih za pripravo se dobi informacije na vsaki fakulteti.

In še to: na dosežene rezultate je potrebno gledati realno, ne iskati izgovorov in si priti krivde. Pomembno je le, da se v voljo ob pravi odločitvi da doseči vse. **Poklic ni garancija za delovno mesto, je le vstop na trg delovne sile, zato veselo na delo. Pot je dolga.**

KAJTANJE... ALI PO ANGLEŠKO KITESURFING, KITEBOARDING, CELO FLYSURFING, JE ŠPORT, KI ŽE NEKAJ LET NAVDUŠUJE SVET, V ZADNJEM ČASU PA IMA VSE VEČ PRIVRŽENCEV TUDI PRI NAS. ZDRUŽUJE ELEMENTE DESKANJA NA SNEGU, SMUČANJA NA VODI, JADRANJA NA DESKI IN JADRALNEGA PADALSTVA.

OPREMA

Jadralca poganja plastični zmaj. Deska je majhna, podobna deski za sneg ali smučanje na vodi (snowboardu ali wakeboardu). Obstajajo večje in manjše, debelejšje ter tanjše deske, odvisno od znanja jadrarca. Bolj kot so jadrarci izkušeni, manjše in tanjše deske imajo. Jadralcec je pritrjen na trapez, v rokah pa drži palico, s katero uravnava vrvice zmaya. Ta je nekoliko drugačen, predvsem pa veliko večji od tistih, ki jih spuščajo na travnikih in plažah. Površina zmayev je odvisna od moči vetra. Jadrarci lahko izbirajo velikosti med 6 in 20 m². Da se zmayi ne potopijo, imajo rob in rebra iz cevi, ki jih jadrarci pred odhodom na vodo napihnejo z zrakom. Smisel takega jadriranja ni le v hitrosti, ampak tudi in predvsem v privlačnih skokih in obratih. Tako šport ni privlačen le za jadrarce same, pač pa tudi za številne gledalce na obali, ki jim ob pogledu na raznovrstne akrobacije zastaja dih.

RAZLICICE

Novi šport pa ni omejen le na poletni čas. Silo zmaya lahko enako dobro izkoristimo tudi v zimskem času na večjih zasneženih površinah. Vse, kar moramo storiti, je menjava deske za vodo s tisto za sneg ali smuč. Samo učenje na snegu je veliko lažje in je odlična predpriprava za deskanje na vodi, saj sta položaj telesa in kontrola padala enaka, ob padcih pa ne pijemo slane vode ter se ne pogrezamo vanjo. Je pa res, da skokov na snegu ni priporočljivo izvajati, saj so pristanki veliko trši kot na vodi. Moč zmaya je mogoče uporabiti tudi za vožnjo po travi z različnimi tricikli (kitebuggy) ali vožnjo z rolkami in rolerji po betonu. Nekateri se zadovoljijo s skakanjem v samih čevljih (kite jumping).

PRIMERJAVA Z JADRANJEM NA DESKI

Veliko jadrarcev na deski po izumu jadriranja z zmayem prisega le še na novi šport. Le ta je enostavnejši za učenje ter veliko bolj vznemirljiv. Zanj potrebujemo manj vetra, kar pomeni več ugodnih dni. Ko klasični jadrarci le posedajo po obali, se "zmajariji" že veselo podijo po vodi. Tudi velikost same opreme je velik plus, saj je veliko manjša in lažja za prenašanje. Če spustimo zrak iz cevi prednjega roba, lahko celotnega zmaya in desko stlačimo v večji nahrbtnik in že smo na poti na plažo, avtobus ali celo letališče. Edina slabost tega športa je njegova cena, ki je podobno zasoljena kot pri večini ekstremnih športov. Za resno opremo je treba odšteti okrog 500.000 tolarjev, za začetniško nekoliko manj. Najboljše znamke so F.ONE, Naish, Taikoon, Wipica, SlingShot, Cabrinha, LiquidForce ... Ko

imamo enkrat potrebno opremo, pa postane to povsem nedrag šport, saj za premikanje izkoriščamo silo vetra ter nam ni več potrebno plačevati kart za žičnico ali bencina za motorni čoln.

KAM V SOLO?

Začetniki morajo poiskati strokovno pomoč - samostojno učenje je prepovedano, zelo neodgovorno in je lahko tudi smrtno nevarno. Sicer pa je kajtanje razmeroma enostaven šport in ob pravem učitelju ter zmožnostih vam učenje ne bi smelo vzeti več kot nekaj dni. Naprej je le še vaja in uživanje. Šole kajtanja so po celem svetu, nam najbližje pa so:

:: www.club-kitesfera.si

Športno društvo Kitesfera, ustanovljeno z namenom, da povzdigne slovenski kiteboarding na mednarodno in svetovno raven. Tako so v letu 2004 postavili prvi Kiteboarding center Kitesfera v Črni Gori-Ulcinj. Društvo organizira tečaje tako za začetnike kot tudi za napredne kiteboardarje ... <EURO<26 popust - glej stran4>

:: www.sportpoint.com

Športno društvo Sportpoint s sedežem v Radovljici je športno društvo namenjeno alternativnim športnim panogam, kot so snowboarding, kiteboarding, potapljanje in gorsko kolesarjenje.

:: www.zutimacak.hr/kite

Šola kajtanja z Bola na Braču

TEKMOVANJA

Najbolj priljubljena disciplina na tekmovanjih je "freestyle". Ocenjujejo se višina, tehnična zahtevnost, doskok in slog samega skoka. Potem so tu še tekmovanja v "hangtime-u", na katerem zmaga tisti, ki ima časovno najdaljši skok. Pojavljajo se tudi tekmovanja, ki spominjajo na deskarski ali smučarski kros z ovirami in večjim številom nastopajočih na progi. Prav tako ne zaostajajo tisti, ki izvajajo skoke s pomočjo "reilov", cevi, po katerih drsijo med skokom. Seveda je tudi hitrost mikavna za tekmovanja in tako potekajo hitrostna tekmovanja. Zdajšnji rekord s kajtom na vodi je že dobrih 70 km/h. Tekmovanja se odvijajo tako na snegu kot na vodi. Veliko tekmovalcev je že profesionalnih "kajtbordarjev", kar pomeni, da živijo od tega športa, čeprav je večina stara manj kot 20 let.

PREDELI

Se zgodi, da kajtarje vidimo tudi na slovenski obali in jezerih, sicer pa so nam najbližji ugodni predeli za kajtanje (veter, plaža brez drevov) v Črni Gori (Ulcinj), Dalmaciji (Bol na Braču), Italiji (Falcone, Grado), na

Sardiniji, Kanarskih otokih, v Maroku, splošno priljubljeni predeli pa so Venezuela, Dominikanska Republika, Namibija, Mavricij, Vietnam, Havaji ... Tam srečaš peščico ljudi, ki se selijo iz kraja v kraj v lovu za ugoden veter, val ali oboje hkrati.

VEČ O KAJTANJU...

:: www.kite-forum.com - debate o aktualnih "kajtarskih" temah

:: www.kitesurfing.com - ena izmed strani s super "kajtarskimi" fotkami

DESKANJE Z ZMAJEM

ROCK OTOČEC

:: NOVO MESTO, OTOČEC

:: 8., 9., 10. JULIJ 2005

Rock Otočec je največji rock festival v Sloveniji, kjer se raja, pije, ljubi in predvsem odštekta do konca.

Organizatorji pozivajo vse neveljavljene bende, da se prijavijo. Na pred izboru bo izbranih 7 skupin, ki bodo lahko predstavile svojo pesem.

www.rock-otocec.com

TEDEN MLADIH

:: KRANJ

:: V ZAČETKU MAJA 2005

Teden mladih je multikulturni festival športa, izobraževanja, kulture in zabave. Je tradicionalni festival, ki se bo letos odvijal maja na ulicah mesta Kranj. Več kot 100 dogodkov bo razporejenih po celotnem starem mestnem jedru.

www.teden-mladih.com

DOMAČI

DOGO

MAGDALENA

:: MARIBOR - PEKARNA

:: 13.-15. MAJ 2005

Magdalena je neprofitni festival, katerega glavni namen je druženje predstavnikov mlade generacije, ki delujejo na področju vizualnega komuniciranja v funkciji oglaševanja, propagiranja, informiranja. Za nagrado festivala Zlati modrc se letos že sedmič potegujejo vsi kreativci, ki so mlajši od 30 let. Dela, ki so prijavljena na festival, so lahko fiktivna ali sad naročenih projektov. www.magdalena.org

7. FESTIVAL DOKUMENTARNIH FILMOV

:: CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

:: 15.-22. MAREC 2005

7. festival dokumentarnih filmov vam ponuja vpogled v produkcijo sodobnega dokumentarnega filma, ki z leti postaja vedno bolj bogata in popularna. Festival je sestavljen iz treh sklopov; ogledate si lahko filme o umetnosti in umetnikih, o socialno političnih tematikah, na programu bodo še alpinistični in avanturistični filmi in posebna projekcija dokumentarnega filma za otroke. www.cd-cc.si

FESTIVAL JAPONSKE UMETNOSTI IN KULTURE IN HAIKU FESTIVAL

:: CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

:: 13. MARCA DO 22. MAJA 2005

Festival bo predstavljal japonsko umetnost in kulturo z gledališkimi predstavami, dvema filmskima predstavama (Zatolči in Lutke, ki se bosta odvijala od 1.-11. 4.), razstave japonskih lesorezov, literarnimi večeri s književnikom Ryu Murakami, predavanji o sodobni japonski umetnosti. Festival bo v sodelovanju z društvom Apokalipsa organiziral Haiku festival, ki bo potekal od 4.-15. aprila. www.cd-cc.si

11. FESTIVAL SODOBNIH ODRSKIH UMETNOSTI - EXODOS

:: CANKARJEV DOM, LJUBLJANA :: 14.-26. MAJA 2005

V obdobju od prvega festivala ste se imeli na Exodosu priložnost seznaniti z nekaterimi najbolj eminentnimi imeni sodobnih scenskih umetnosti ter z nekaterimi obetavnimi, nadarjenimi začetniki, ki so se sčasoma uveljavili in začeli gostovati po največjih svetovnih festivalih. Umetniki so v program uvrščeni zaradi prepričanja, da jih mora slovenska publika videti, ker so njihova dela inspirativna, izzivalna in prelomna. Njihove predstave ponujajo vidnost v magičnem gledališkem okolju, v katerega se posamezniki potaplajo, tako kot tudi vpogled v naš skupni čas in prostor.

Letos bo program Festivala obsegal predstave 17 avtorjev iz različnih koncev sveta. V sklopu festivalskega programa se bosta odvijala tudi projekta VZHOD-ZAHOD in MESTO LUČI. Prvi bo soočil poetike šestih skupin, ki bodo med seboj tematsko korespondirale, drugi pa bo festival povezal z zunanjimi prizorišči na ljubljanskih lokacijah. Če vas muči vprašanje, kaj je sodobna odrska umetnost, vam lahko Exodos da odgovor. Vsaj slutnjo, seveda. www.exodos-festival.si

KULTURNA TRZNICA

:: MENZA PRI KORITU, METELKOVA MESTO, LJUBLJANA

:: 9.4. 2005, VSAKO 2. SOBOTO, 11.00-17.00

Kulturna trznica je priložnost za vse mlade neveljavljene ustvarjalce, umetnike, oblikovalce, izdelovalce fanzinov, risalce stripov, ... Namen trznice je pokazati, prodajati in zamenjati lastno produkcijo, spoznati delo drugih in vzpostaviti stike. Organizirane so razne ustvarjalne delavnice, razstave in stojnice. www.metelkova.org/kultrznica.htm Mladinski dnevni center Menza pri Koritu nudi ustvarjalne delavnice (Kako postanem DJ?, Digitalno snemanje ...). www.metelkova.org/dcmenza.htm

KINO OTOK - ISOLA CINEMA

:: FESTIVAL FILMA AFRIKE, AZIJE, LATINSKE AMERIKE IN VZHODNE EVROPE S PRIJATELJI

:: IZOLA :: 25.-29. MAJ 2005

Med 25. in 29. majem stoji na Manziolijevem trgu sredi Izole letni kino, osrednje prizorišče filmskega festivala Kino Otok. Predstave potekajo v dvorani art kina Odeon, ob poznih večernih urah pa se festivalski utrip preseli k Svetilniku ob morju, kjer poteka program Video na plaži. Za prijetno vzdušje na festivalu, ki ga odlikujeta predvsem kvaliteta predstavitve filmov iz prve roke in neposredni stik filmskih ustvarjalcev z občinstvom, skrbi tudi pestra dodatna kulturna, kulinarična, zabavna in športno-rekreacijska ponudba na temo oddaljenih dežel. Posebnost festivala je sekcija Prijatelji, v katero so povabljeni prijatelji festivala oziroma prijatelji filmskih gostov. **ZA MLADE LJUBITELJE FILMA OZIROMA ŠTUDENTE KINO OTOK POSKRBI S POSEBNIMI UGODNOSTMI** V času festivala poteka filmska delavnica Vesela kamera, ki v družbi filmskih ustvarjalcev skozi objektiv filmske kamere spremlja festival in delovno vneto prostovoljske brigade, ki bo tudi letos Izolo spremenila v festivalsko mesto. www.isolacinema.org

TUJI DOKI

TUJI KONCERTI

- :: **EINSTÜRZENDE NEUBAUTEN**
29.3.05 München, 1.4.05 Dunaj
- :: **KYLE MINOGUE** - 30.3.05, Dunaj
- :: **ANDREW BIRD, ANI DIFRANCO**
31.3.05, Milano
- :: **QUEEN** - 5.4.05 Milano, 13.4.05 Dunaj
- :: **TRANSGLOBAL UNDERGROUND**
10.4.05, Boogaloo club, Zagreb
- :: **CESARIA EVORA**
11.4.05, K.D. Vatroslav Lisinski, Zagreb
- :: **ASIAN DUB FOUNDATION**
26.4.05 München, 4.5.05 Milano
- :: **ALANIS MORISSETTE** - 1.5.05, Dunaj
- :: **JOSE ANTONIO RODRIGUEZ**
03.5.05, Lisinski, Zagreb
- :: **VAN MORRISON** - 12.5.05, München
- :: **U2** - 18.05. & 9.6.05 London, 7.6.05 Berlin
- :: **IBRAHIM FERRER** - 21.5.05, München
- :: **DESTINY'S CHILD** - 26.5.05, Milano
- :: **PAT METHENY GROUP** - 30.5.05, München
- :: **SYSTEM OF A DOWN** - 30.5.05, Milano
- :: **IRON MAIDEN** - 31.5.05, Stadthalle Graz
- :: **ROCK AM RING** - 3. - 5.6.05, Nurburgring
- :: **R.E.M.** - 5.6.05, Gradec
- :: **MARYLIN MANSON** - 7.6.05, Milano
- :: **ROD STEWART** - 15.6.05, Dunaj

DOMAĆI KONCERTI

- :: **OMARA PORTUONDO** - 15.03.05, LJ
- :: **FOLKESTRA (Slo, Hr)** - 17.3.05, Ljubljana
- :: **ŽELJKO JOKSIMOVIĆ**
18.3.05 Maribor, 19.3.05 Koper
- :: **CRADLE OF FILTH** - 20.03.05, Ljubljana
- :: **MISJA HELSLOOT & NIKLAS HARDING**
19.3.05, Club Lipa, Pirniče
- :: **NEGURA BUNGET (Rom)** - 22.3.05, Maribor
- :: **OBNOUNCE** - 23.3.05, Maribor
- :: **SAVOY GRAND (ZDA)** - 28.3.05, Ljubljana
- :: **VLATKO STEFANOVSKI & M. TADIĆ & SPASSOV** - 28.3.05, Ljubljana
- :: **LAURA PAUSINI** - 7.4.05, Koper
- :: **TINKARA KOVAČ** - 12.4.05, Ljubljana
- :: **XIU XIU (ZDA)** - 26.4.05, Ljubljana
- :: **BO DIDLEY** - 27.04.05, Ljubljana
- :: **MARK KNOPFLER** - 03.05.05, Ljubljana (EURO-26 popust - Info center ŠKUC)
- :: **DORDE BALAŠEVIČ** - 19.5.05, Ljubljana
- :: **JOE COCKER** - 22.5.05, Ljubljana

marec

FESTIVAL DE L'IMAGINAIRE

- :: **FRANCIJA (PARIS)**
- :: **7. MAREC - 24. APRIL 2005**
- Festival je posvečen svetovni glasbi in kulturnim stilom iz celega sveta.
- www.mcrn.asso.fr

LAS FALLAS

- :: **ŠPANIJA (VALENCIA)**
- :: **15.-19. MAREC 2005**
- Bučen teden ognja, eksplozij, ogromnih "ninots" figur in parad v čast Sv. Jožefa.
- www.fallas.com

FESTIVAL SV. PATRICKA

- :: **IRSKA (DUBLIN)**
- :: **16.-20. MAREC 2005**
- Petdnevno praznovanje dneva Sv. Patricka bo nudilo več kot 50 različnih dogodkov, vrhunec pa bo spektakularna ulična zabava (173.).
- www.stpatricksdlay.ie

CHAMJAM

- :: **ANDORA (SOLDEU)**
- :: **21.-26. MAREC 2005**
- ChamJam se letos iz Chamonia seli v Soldeu el Tarter v Andorri. Masivna zabava na snegu združuje ekstremna smučarska in boarderska tekmovanja z živo glasbo in DJji.
- www.whatsonwhen.com

CLUB NACHT BERLIN

- :: **NEMČIJA (BERLIN)**
- :: **19. MAREC 2005**
- V eni noči lahko z eno vstopnico obiščete 29 berlinskih nočnih klubov. Klubska noč pritegne več kot 10.000 zabave željnih ljudi.
- www.whatsonwhen.com

ALL TOMORROW'S PARTIES

- :: **ANGLIJA (CAMBER SANDS)**
- :: **26.-28.3. 2005 IN 2.-4.4. 2005**
- Festival zagotavlja obilje zabave skozi filme, nastope DJ-ev in glasbenih skupin (marca: Mogwai, Tortoise in Shellac, aprila: Stephen Malkmus, Sonic Youth).
- www.atpfestival.com

april

CALIENTE IN SNOW

- :: **ŠVICA (AROSA)**
- :: **1.-3. APRIL 2005**
- Tridnevni non-stop švicarski brazilski festival pritegne ljubitelje sambe, vroče salsa plesalce in latino loverje: na 1800 metri nad morsko višino. www.calliente.ch

SNOWBOMBING

- :: **AVSTRIJA (MAYRHOFEN)**
- :: **4.-10. APRIL 2005**
- 150 svetovno znanih DJ-ev, klubske noči, nastopi v živo (Mylo, the Cuban Brothers, Norman Jay in DJ Yoda) in 50 najboljših boarderjev bo zagotovilo ekstremno zabavo. <http://snowbombing.co.uk>

BANLIEUES BLEUES

- :: **FRANCIJA (PARIS)**
- :: **11. MAREC - 16. APRIL 2005**
- Več kot samo jazz in blues festival - znani glasbeniki se udeležujejo tudi raznih delavnic in študijskih skupin.
- www.banlieuesbleues.org

INDIAN FESTIVAL

- :: **ITALIJA (MILANO)**
- :: **8.-17. APRIL 2005**
- V Milanu se vsako leto zbere več kot 15.000 ljudi na praznovanju indijskega plesa, hrane, glasbe in Bollywood filmov.
- www.indianfestival.it

LA FERIA DE ABRIL

- :: **ŠPANIJA (SEVILLA)**
- :: **12.-17. APRIL 2005**
- Celotjedenska flamenko zabava kulturnimi dogodki in sejmom z več kot 1000 okrašenimi šotori, v katerih potekajo zabave v flamenko kostumih.
- www.whatsonwhen.com

QUEEN'S NIGHT FEST.

- :: **NIZOZEMSKA (DEN HAGUE)**
- :: **29. APRIL 2005**
- Praznovanje na čast kraljice Beatrix združuje številne brezplačne glasbene festivale in zabave po celem mestu.
- www.koninginnenach.nl

MAYDAY

- :: **NEMČIJA (DORTMUND)**
- :: **30. APRIL 2005**
- Eden največjih nemških klubskih dogodkov napolni areno z zvoki glasbe 20-ih mednarodnih DJ-jev.
- www.mayday.de

maj

NUITS SONORES

- :: **FRANCIJA (LYON)**
- :: **4.-8. MAJ 2005**
- Ekstravaganca z elektronsko plesno glasbo in najbolj znanimi DJ-ji se bo dogajala po celem mestu.
- www.nuits-sonores.com

RHINE IN FLAMES

- :: **NEMČIJA (OB RENU)**
- :: **7.5., 5.6., 9.8., 13. IN 20.9. 2005**
- Vsa mesta in vasi ob Renu bodo istočasno priredila praznovanja in festivale. Vrhunec bo "Noč tisočerih ognjev" (10.9.) - največja evropska parada okrašenih in razsvetljenih ladij, ki jo bodo spremljali ognjemeti in glasba.
- www.rhein.feuerwerk-info.de

URBAN FESTIVAL

- :: **HRVAŠKA (ZAGREB)**
- :: **8.-9. MAJ 2005**
- Multimedijski projekt z umetniškimi performansmi in instalacijami ter delavnicami in forumi - ulice, trgi, stavbe so na voljo vizualnim umetnikom, da jih spremenijo po svojih vizijah.
- www.urbanfestival.hr

AFRO-PFINGSTEN FEST. - DUSA AFRIKE

- :: **ŠVICA (WINTERTHUR)**
- :: **12.-16. MAJ 2005**
- Afriški festival promovira medkulturne razlike in združuje afriške koncerte, razstave, delavnice, bazar, filmski festival...
- www.afro-pfingsten.ch

WORLD FESTIVAL ON THE BEACH

- :: **ITALIJA (PALERMO)**
- :: **15.-23. MAJ 2005**
- Sicilijanski festival združuje windsurfing, jazz, beach-volleyball, kite surfing in jadranje - ima dolgo tradicijo tekmovanj v vodnih športih.
- www.albaria.it/wwwf

PRIMAVERA SOUND FESTIVAL

- :: **ŠPANIJA (BARCELONA)**
- :: **26.-28. MAJ 2005**
- Sodelovala bodo svetovno znana glasbena imena (Sonic Youth, Iggy Pop, Human League, New Order) in DJ-ji.
- www.primaverasound.com

KULT FILM

Devetnajsto stoletje, stoletje izumov, je izpolnilo stare sanje človeštva in oživilo slike. Rodil se je film. Prve korake je naredil v razbojniški jami, dolgo veljal za posebno atrakcijo, sejmarsko zabavo, za barbarsko umetnost prihajajočega barbarskega stoletja, ki je obrnilo hrbet tradiciji, za nenavadno umetnost navadnih ljudi. Kaj kmalu po pionirski fazi je pridobil kinematografsko dvorano, zvok, barvo in veliko platno ter se kot kakšna nevarna epidemija ali prav posebna, univerzalna religija razširil po svetu. Zaznamoval, pretresel in razburil je moderni čas ter modernega človeka in se kot absolutno najmlajši v družbi starodavnih umetnosti bliskovito zavihtel na mesto najbolj priljubljene in najvplivnejše med njimi.

Z ritualom kina in razmahom cinefilije, tega posebnega zanimanja, občudovanja in celo čaščenja filma, je v šestdesetih letih dvajsetega stoletja naposled in dokončno postal kult. A če je film 'kult' že sam po sebi, je obenem tudi eden izmed njegovih glavnih proizvajalcev. V stoletni zgodovini nam je dal kulturne režiserje (Orson Welles, Alfred Hitchcock, Jasudžiro Ozu, Andrej A. Tarkovski, Jean-Luc Godard ...), kulturne igralce (Humprey Bogart, Marlene Dietrich ...), kulturne žanre (western, film noir, film ceste ...), celo kulturne prizore, pa kulturne filmske revije in filmske kritike, teoretike (Serge Daney, Gilles Deleuze, Pascal Bonitzer). Strokovna literatura o kulturnih filmih je domala neobvladljiva - izredno obsežna zbirka kritičnih študij in monografij ponuja polno nasprotujočih si teorij, strinja pa se okrog nečesa: kulturni pomen kulturnih filmov daleč presega 'golj' film.

Na prvi pogled so kulturni filmi seveda izredno popularni; dosegajo velike 'naklade', pogosto jih omenjajo v množičnih medijih, citirajo v drugih filmih, a njihova popularnost je v resnici predvsem površinska, navidezna, njihovo poznavanje pa največkrat omejeno na zvonec naslov, morda na glasbeno temo ali kakšen slovit stavek. Pravzaprav je zelo običajno, da je široko občinstvo nad ogledom 'slavnih' filmov razočarano - popolnoma razumljivo, saj odstopajo od populističnih obrazcev, jih presegajo, prinašajo novosti v filmsko govorico, so mejniki filmske zgodovine in umetnosti.

Drugo stoletje filma se na njegovem pragu zdi precej manj obetavno. Kinematografom po svetu vlada hollywoodska produkcija (v Sloveniji sta izjemi Kinodvor z art mrežo ter Cankarjev dom, medtem ko je dvorana Slovenske kinoteke, dom 'starih dobrih' filmov, še vedno zaprta!), ki je sicer svojevrsten in spet domala kulturni filmski pojav, a presežkov je v njem malo, filmov, kakršnih zgodovina ne pozabi, pa še manj. Kar seveda ne pomeni, da kulturnih filmov ne snemajo več, le na redni spored ne pridejo, ker jih navadno ne poganjata finančni in zvezdniški ustroj, s kakršnim razpolaga tovarna sanj. Tisti najbolj črnogledi pa verjamejo, da bo v prihodnosti ogrožen celo kult kina in se bojijo za obstoj kinematografov, saj jih obiskuje vse manj gledalcev, ki rajši ostajajo pred televizorji in računalniki ter si sami krojijo svoj filmski repertoar.

Zato smo se v uredništvu revije 26! odločili, da pogled obrnemo v zlate čase filmske umetnosti, da z nanizanko o kulturnih filmih ter režiserjih odpotujemo v preteklost in se spomnimo, zakaj še vedno prisegamo na film, na kino, na kult. V okviru te rubrike bomo pisali o filmu, ki ga imamo radi. O filmu, ki nam je dal film. Že v naslednji številki ...

CID PTUJ

Javni zavod Center interesnih dejavnosti Ptuj (CID) je mladinski center, ki izvaja dejavnosti za otroke in mladino in razvija naslednja področja mladinskega dela: ustvarjalna izraba prostega časa, informiranje in svetovanje, maobilnost mladih, neformalno izobraževanje, prostovoljno delo.

Zavod je bil ustanovljen zato, da bi mladim ponudil priložnost za druženje, pešter izbor interesnih dejavnosti, različne informacije, možnosti uresničevanja lastnih zamisli mladih in druge mladinske aktivnosti, ki jih druge institucije na Ptuj ne izvajajo. V okviru CID deluje MLADINSKI INFORMATIVNO SVETOVALNI CENTER s SPLETNO KAVARNO in KLUBSKI PROSTOR, namenjen druženju, v katerem pa ni dovoljeno kajenje, uživanje alkohola in drugih drog. Klubski dogodki se vrstijo enkrat tedensko, medtem ko potekajo programi informiranja in neformalnega izobraževanja vsak dan. Pri snovanju programov dajejo poudarek na sodelovanje z mladimi kot posamezniki in mladinskimi organizacijami ter sprotne spremljanje položaja in interesov mladih, predvsem starejših osnovnošolcev in srednješolcev.

V letu 2005 svojim obiskovalcem ponujajo 10 KONCERTOV, na katerih boste poslušali predvsem mlade, še neuveljavljene glasbene skupine ter izvajalce jazza in sodobne resne glasbe. Pripravljajo 10 POTOPIŠNIH PREDAVANJ, 12 likovnih in fotografskih RAZSTAV, multimedijske performanse, gledališke, literarne in druge **KLUBSKE VEČERE**. Načrtujejo mednarodno **MLADINSKO IZMENJAVO**, ki naj bi potekala v začetku avgusta na temo kulture, umetnosti in prostega časa mladih. Ponujajo tudi vrsto **POČITNIŠKIH DEJAVNOSTI** za osnovnošolce in srednješolce, od taborov do ustvarjalnih delavnic na ulici. Skratka: ponujajo veliko!

CID Ptuj, Osojnikova cesta 9, Ptuj :: 02 780 55 40 :: cld@cld.si :: www.cid.si :: PON – PET: od 9:00 – 18:00, SOB: od 10:00 – 13:00

MILK, Štefana Kovčca 23, Murska Sobota :: 02 534 98 90 :: mikk.ms@siol.net :: www.mikk.ms.si in www.temikka.com :: PON – PET: od 8:00 – 20:00, SOB: od 10:00 – 15:00

LITERATURA: delavnica kot mentorska in konkretna pomoč mladim avtorjem, še posebej pri iskanju možnosti za objavo njihovih del. V okviru projekta ZASLINI ZHOVD izdajajo besedilo mladim pomurskih avtorjev.

FILM: vsak teden se v Milk-u vrta ART produkcija. Hkrati spodbujajo mlade filmske avtorje k čim večji produkciji in jim zagotavljajo vso opremo (kamero, fotopapar, računalnik za montažo ...).

GLEDAIŠČE: z gostenjem gledaliških predstav in impro gledališč želijo mladim približati gledališko igro na bolj nekonvencionalen, lažje sprejemljiv način. Obenem uvajajo IMPRO discipline v pomurske srednje šole za sodelovanje v ŠIL - Slovenski šolski impro ligi.

TE MIKKA? in PNC - Prekurne Noise Conspiracy in glasbenih dokumentarcev, Mali Veliki Milk-ov oder, festival je tu še nekaj glasbenih projektov kluba: projekcije koncertov performansov pa vsaj trikrat na mesec. Poleg glasbenih delavnic Milk-u deležni vsak dan, v obliki koncertov in drugih glasbenih neveljavljenih domačin bendov. Glasbenih užtikov boste v kontinuirane in pešter ponudbe glasbe; predvsem promociji

GLASBA: glasbena scena je namenjena zagotavljanju čim bolj strokovna delavnica, fotografska in filmska delavnica ... delavnica), spet druge po sklopih, kot so: delavnica gline, delavnice potekajo skozi celo leto (glasbena, literarna, likovna **NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE:** nekatere raznovrstne delavnice).

INTERENTICE in dvomesičnika KLANFA so na voljo še naslednje zbiranja informacij. Poleg INFOCENTRA in INFO TOČKE, GALERIJE, razpoložljive prostore, tehniko, to je prostor zabave, učenja in kjer ustvarjajo in uresničujejo svoje zamisli, projekte, upordajo prostora. Milk je torej središčce, kjer se mladi zbirajo, srečujejo, delavnicam, ki nimajo svojega delavnosti in mladinskim organizacijam, ki nimajo svojega različnim svetovalnicam, info točkam, izobraževalnim javni zavod, ki poleg izvajanja interesnih dejavnosti ponuja sreho

MILK

ABCD elektronike: Dru

KAKO SE JE VSE ZAČELO

Drum and bass se je pojavil okrog leta 1992 v Veliki Britaniji (predvsem London in Bristol) in je izhajal iz kopico žanrov, ki so bili v začetku devetdesetih prisotni na britanski rave sceni - nastal je kot mešanica ragga in dub basovskih linij ter pospešenih hip hop breakbeat ritmov, prvotno pa je izhajal iz jungla2, ki se je pod vplivi tehna začel razvijati v delavskih četrtih predmestij East Enda (London). Na njegov nadaljnji hitri razvoj je vplival tudi pojav nove cu'tn'paste tehnike ter splošna dostopnost do dokaj zmogljivih računalniških orodij (kot sta npr. Cubase in Vision). Tokom let je doživel veliko sprememb, iz njega pa je izšla nova kopica podžanrov, ki jih omenjamo spodaj.

Danes se med znane izvajalce prištevajo Goldie, Photek, Roni Size, Dj Hype, LTJ Bukem, Patife, Dj Marky, Andy C, Adam F, 4 Hero, Aphrodite, J Majik, Ed Rush in drugi.

PODZVRSTI

:: RAGGA (Shy FX) - eden prvih oblik dnb-ja, ki je odseval afriške in karibske korenine manjšin na ozemlju VB; hitri beati so kombinirani s petjem MC-ja, ki je posemplanano iz starih reggae, ragga in dancehall plošč.

:: INTELLIGENT/AMBIENT (4 Hero, Photek) - atmosferični zvoki se velikokrat prepletajo z nezahtevnimi ritmičnimi strukturami in pop-orientiranimi melodijami in so zaradi svojih mehkejših jazz prvin dobro sprejeti med širšimi množicami.

:: HARDSTEP (Dj Zinc) - trdi ritmi, spoj hardcora in ragga, bas pa prevzame funkcijo melodičnega elementa. Bolj dinamična in priljubljena zvrst hardstepa se imenuje Jump up.

:: TECHSTEP (Ed Rush) - temni brezosebni zvoki tehnološko obdelanega jungla s tehno elementi, mrzli znanstveno fantastični zvoki in debele basovske linije, najbolj eksperimentalorska podzvrst dnb-ja.

DOMAČA SCENA

V zadnjih časih se na ljubljanski sceni spet dogaja revival dnb scene, še posebej je domače občinstvo zagreto za goste, ki izvajajo brazilski dnb. Za to gre pohvala predvsem našim entuziastičnim krujem in programskim vodjem nekaterih ljubljanskih klubov, ki imajo veliko preteklih zaslug za ta razmah. Velja omeniti tudi festival Breakbeatnik, ki se je dogajal v Križankah, in našo prvo (in bojda edino) kompilacijo breakbeat in dnb glasbe Monk-o-Rama, ki jo je izdala domača založba Monkibo Records. In seveda veliko klubov, med njimi Sub Sub in K4, v katerem se je lansko leto zgodila prava parada dnb zvezd. Morda se iz tega razloga velikokrat sliši očitke ljubljanski publikli, da ta iz gole razvajenosti prihaja samo še na nastope največjih zvezd, domačo sceno pa ignorira. Čeprav je treba poudariti, da ni bilo malo ljubljanskih nastopov, pri katerih je bilo jasno, da se je domača ekipa didžejev, ki je vrtela pred tujim gostujočim didžejem, odrezala veliko bolje kot velikani, ki so se lenobno zanašali na staro slavo. No, danes smo lahko veseli, da na tako majhnem ozemlju deluje kar nekaj tovrstnih kolektivov, ki svojo energijo razdajajo domačemu občinstvu.

RADYOYO

Ekipa, ki jo zadnje čase poznamo predvsem po masovnih d'n'b partijih v dvorani VPK, je brez dvoma tista, ki svoj talent na domačem igrišču najbolje trži. Konec koncev pa prizorišče profesionalno obvladuje že kar vrsto let. Do zdaj so organizirali veliko število klubskih dogodkov ter dve leti zapored Breakbeatnik festival, vodili radijsko oddajo in producirali prvo slovensko hiphop kompilacijo "5'00" of Fame Za Narodov Blagor" ter okoli 15 mixtapeov (Miksi didžejev iz ekipe). Ekipo tvorijo: JAMirko, Fu, Pier, K'Pow in drugi didžeji, medtem ko za vokalni del skrbijo MC-ji Murat, Jose in Semo.

www.radyoyo.si

im and Bass

ILLEGAL KRU

Nekajletno ekipo iz Maribora tvorijo Dj Markoman (trenutno eden redkih, ki izdaja svojo dnb produkcijo pri tujih založbah), Dj Hose, Plankton, MC Ezy-G in VJ MiBre, DJ Splinter, Josser in drugi. Organizirajo odmevne mesečne dnb dogodke v Mariboru in Ljubljani, bližje pa so jim hard variante dnb-a.

www.illegalkru.com

BREJKSCHNITTA

Morda ne tako razvpita gorenjska naveza treh didžejev, katerim gredo že v tretje zasluge za organizacijo prvega in edinega open air Summerbrejk dnb festivala na Slovenskem. Člani so LeOn, And.EJ in Eiron, gibljejo pa se med lomljenimi ritmi in dnb-jem.

www.brejschnitta.com

DRUMWISE

Ljubljansko - kranjski Kru obstaja 3 leta in ga sestavljajo samo trije dj-ji: Van Alec, Lunic, Danaja, ki občasno sodelujejo tudi z MC Kosto. Pred dvema letoma so bili rezidenti v K4, v prihodnosti pa pripravljajo tudi lastno produkcijo, ki bi jo radi izdali na vinilkah. Van Alec je bil tudi član ekipe Monkibo (Jungle Star Comunnittee-dnb, breakbeat), ki pa je žal ostala zreducirana zgolj na spletno stran, ki se ponaša z razvpiitim hip hip forumom. Drumwise lahko ujamete na Metelkovi.

www.drumwise.com in www.monkibo.com

SINKRONICS

Kolektiv, ki ga sestavljajo Dj Chili in Mc Kajlas ter Vj-ja Fane in Pec, deluje na področju Žalca in Celja ter je doma v Hali Golovec in Kljubu. Odlikujejo ga avtorske animacije, ki jih Vj-a predvajata med dj setom.

www.sincronics.com

CODEEP

Je kolektiv, ki ga najbrž ni treba posebej predstavljati, saj je s svojo celostno, udarno in zelo premišljeno podobo prisoten na sceni že nekaj let. Nekateri Dj so pristaši breakbeata, loungea in nu-jazza drugi pa raje vrtiljo dnb. Ekipo sestavlja kar nekaj didžejev, videodžejev ter oblikovalcev (Dj Borka, Dj Bakto, Vj Nashi, Ozo in drugi). Ljubljanski publiko so znani tudi kot organizatorji Festivala pomladi ter kot pobudniki nekaterih alternativnih socialno-kritičnih akcij. Zadnje čase obratujejo v Gradu Kodeljevo.

www.codeep.org in www.loungebox.com

PLACE4BASS

Pod tem imenom deluje ekipa dj-jev, ki tudi ureja edini slovenski portal, ki je namenjen promociji in predstavitvi domače dnb scene. Brez njega ne gre, saj lahko tam najdete predstavitev slovenskih kolektivov in kolektivov iz bivše Jugoslavije, novice oz. napovednik dnb partijev, poslušate mixe, izveste, kaj najraje poslušajo naši dnb didžeji in preberete kakšen intervju, ali pa si ogledate katero od fotografij s preteklih partijev ter izveste za kakšno novo založbo ali izvajalca z njihovega odličnega seznama.

www.place4bass.com

*1 Za BREAKBEAT glasbo je značilno 160-180 beatov na minuto (beats per minute), ponavadi so poudarjeni beati prvi, tretji, šesti in sedmi.
2 Pojem "JUNGLE" naj bi prvotno v Veliki Britaniji pomenil rasistično oznako, ki so jo Britanci velikokrat prilepili temnopoltim priseljencem, ki so naseljevali mesta v notranjosti dežele, v katerih je bila delitev na socialne razrede še toliko bolj očitna. Po nekaterih teorijah, naj bi jungle izviral celo iz Jamaice. Danes nekateri muzikologi jungle definirajo kot širši pojem, ki zaobjema ostale podžanre, ki vsi izhajajo iz breakbeata (techstep, d'n'b, dancehall, ipd.), v splošni rabi pa se kot sopomenka ponekod uporablja kar d'n'b.*

do od tehna avantgarde

VEČINA DJ-EV IN USTVARJALCEV SODOBNE ELEKTRONSKE GLASBE SE POVEZUJE V KOLEKTIVE OZIROMA »CREW-JE«. TUDI V SLOVENIJI DELUJE PRECEJŠNJE ŠTEVILO LE-TEH, OMENILI PA BOMO NEKAJ NAJBOLJ DEJAVNIH NA SVOJEM ŽANRSKEM ODDELKU.

CONSUMER RECREATION

Je čistokrvni tehno kolektiv, ki ga sestavljajo najbolj znan slovenski DJ Umek ter DJ-a Bizzy in Dojaja, ki imata na glasbenem področju prav tako že dolgo kilometrino. Vsak od članov poleg tehna eksperimentira tudi z ostalimi žanri elektronike, vse od elektra pa do bolj upočasnjenih, downtempo (umirjajočih) ritmik.

Pod kolektivom obratuje tudi istoimenska založba, namenjena izdajam lastnega materiala kot tudi del ostalih slovenskih »tehničarjev«.

www.soundoflj.com/sounds/cr.html

MOISTY CREW

so ekipa šestih oseb, ki delujejo na področju house glasbe. DJ Mique vrti funky-dubby-minimal house pod vplivom londonskega glasbenega podzemlja. DJ Kratek je že doživel izdajo svoje plošče z imenom »Push me«, istoimenovani singl pa je sam Eddie Richards (Thousa) uvrstil na svoj miks slovite kompilacije Fabric 16. Tretji član za gramofoni se skriva pod imenom DJ Leigh, ki mu je bolj ljub jazzy, vokalni house. »Dvojčka« Jem n' Eye s prvinskimi zvoki perkusij plemenitita zvok zgoraj omenjenih DJ-ev, končni člen ekipe, FŠK, pa v ekipi skrbi za mamljivo in zapeljivo vizualne umetniše.

Svoje redne evente kot večina drugih ekip prirejajo v klubu K4 pod naslovom Get lifted, gostili pa so že Lexicon Avenue, Blakkat, Massimo Dacosta, Austen Leeds, Charles Webster ter Silicone Soul. Na njihovi spletni strani lahko najdete tudi mikse članov ekipe.

www.molstycrow.org/

INTO SOMETHING

Zvok kolektiva Intosomething je označen kot underground deep-tech house. Nekaj let nazaj so začeli v idiličnih gorskih Kopah prirejati partyje, ki so trajali tudi po maratonskih 24 ur. Tamkaj pa so tudi prvi gostili velikane scene, kot so Haris, Terry Francis, Richard Grey, Eddie Richards in tako utrlj pot tej zvrsti elektronske glasbe pri nas.

Kasneje so event preselili v klub K4, kjer so nadaljevali s tradicijo in v goste privabili še več kvalitetnih imen. Občasno prirejajo evente tudi v mariborskem klubu Impulz naslovljene Intosomething's Trips to ..., redno pa vrtijo tudi preko naših meja, in sicer v Londonu, na Hrvaškem, v Braziliji. Njegovi člani v Sloveniji: Fedja, Roja, Rojter + Damir

www.intosomething.info

INDIVIDIA je bil prvi psy-trance kolektiv v Sloveniji z rezidenco v klubu Channel 0 na Metelkovi. Njegovi člani so DJ-i Zvuk Ahimze, Naveen in Psykopter, ki sedaj organizira Dancing Dragon evente.

AUDIODEVLIŠ

pa je najmočnejši trance kolektiv naših krajev z mesečno rezidenco v klubu K4, ki poleg umetniš izpod prstov DJ Zvuka, Cu-ja in Naveena-a skrbi, da v naše kraje pridejo tudi tuja, že uveljavljena imena trance scene.

Redni trance večeri se sicer dogajajo v Mizzartu na Metelkovi.

SYNAPTIC

kolektiv sestavljajo DJ-i Symann, Waldemar Haszalkiewicz in Zergon.

Žanrsko se opredeljujejo kot dub, deep-minimal-micro house, idm, eksperimentalni kolektiv.

Večer v njihovi režiji se imenuje Synaptic Bar, v njem gostijo DJ-e ali live-acte, dogodi pa se enkrat mesečno v klubu K4. www.synapticchill.net

CHILLI SPACE

Člani »chill out« kolektiva so vrhunski slovenski DJ-i in producenti: Mario Marolt, Iztok Turk, Octex ter Bizzy&Dojaja, ki skupaj ustvarjata pod psevdonimom Temponauta. Do sedaj so izdali dva albuma: Chillli Space in Chillli Space Vol 2.1., kjer v ušesa ujamete vse od ambientale do dubby housa, na njej pa so svoje glasbene kreacije prispevali Umek, Random Logic in seveda člani Chillli space-a.

www.soundoflj.com/octex/disco/chillli-space.html

RX:TX

RX:TX sicer ni kolektiv v običajnem smislu, bolj gre za sodelovanje neke skupine ustvarjalcev in promotorjev na področju elektronske glasbe. Združuje jih eksperimentalen duh, glasbeni avanturizem ter preseganje vsakršnih meja. RX:TX je sicer tudi založba, ki je do sedaj izdala sedem cd-jev, ukvarjajo pa se tudi z organizacijo festivalov ter eventov. Člani oz. sodelavci: Mx, jadviga, Puna Syndicate, Max Nullo, Random Logic, Octex, dr. Evol, Evgeniy Droomoff, Sound Meccano, dr. Weber (vizualije), Delray (vizualije).

www.rx-tx.org

3D

novosti

Three Doors Down so tisti band, ki ga mnogi primerjajo s Creed, in si brundajo predvsem njihove balade, pa čeprav so si pred leti izborili svoj košček rokrskega neba s komadom Kryptonite, ki bi jim ga zavidal sam Superman. Prejšnja plošča, *Away From The Sun*, je imela veliko bolj lahkih in melanholičnih zvokov. *Seventeen Days* je plošča, ki odpira nova pota proti tršem rocku, vendar ostaja zvesta zvoku, tako značilnemu za 3DD. K sodelovanju so povabili Boba Segerja in z njim posneli komad *Landing in London*, ki niti ni najbolj hvalevredna zadeva na plošči. Three Doors Down preidejo k bistvu, povejo svoje, treščijo z nogo ob tla močnejše kot kdajkoli prej in zaključijo s tisto melanholijo, za katero sprva pomislite, da so jo izgubili. Ne, ne - Here by me.

Ani že približno petnajst let velja za punco, ki jo je (glasbeno) popolnoma nemogoče umestiti ali jo vsaj "pogrunitati". Ne zaman, saj ji gredo od rok - pardon, od pisala in glasu tako družbene tematike kot solze počenega srca. In ob besedilih, ki jim morate prisluhniti, če jo hočete sploh poskusiti razumeti, počasi - korak za korakom - stopate v njen svet. Medtem ko se ozirate naokrog, počasi spoznavate, kako se gospodična počuti - po izgubi očeta in po ločitvi. In potem pride glasba. Sladki, mehki, sanjavi zvoki mesečine se prelijejo v pravi funk in strašljive tone, ki vam sem ter tja postavijo kocine pokonci. *Knuckle Down* je njena verzija kompromisa, njena pot okrevanja, njena najbolj katarzična izpoved, ki Ani pristoji kot še nobena do sedaj.

Ameriški predsednik George Bush ima nedvomno zasluge za nastanek nove zvrsti glasbe. Vendar roko na srce, njegovi bushizmi so stara novica, večinoma ponavljani in stric ima očitno premalo domišljije za nove bedarije. Kar se - posledično, seveda - prenese na vse tiste, ki jasno in glasno poudarjajo, da jim njegovo vladanje ni po volji. Med te se tokrat prištevata tudi The Chemical Brothers. Kot poudarjanje svojega družbeno-politično-kritičnega stališča sta uvedla celo rap vložke, ki žal ne izpadejo kot izboljšava ali vsaj pozitivna sprememba. Celu pri glasbi dobite občutek, da se preveč trudita. *Push The Button*? Ja, "knof" za stop ali vsaj za naslednji komad. Fanta sta si zadala prevelik zalogaj v boju z "novimi vodami" in nista noben Bruce Springsteen.

Joe Cocker je zrel gospod z raskavim glasom, ki nadvse rad prepeva skladbe, ki so jih (pred leti) že posneli drugi glasbeniki. Medtem ko se odločate, ali so tovrstna izvajanja poklon originalnemu izvajalcu ali le nastopaštvo v stilu: "Ti bom JAZ pokazal, kako se to delat", pomislite na svojo najljubšo skladbo ali vsaj eno izmed njih. Gotovo je najljubša z razlogom, ki ima veliko opraviti z načinom izvedbe, glasom in zvokom. In potem pride Joe in jo zarjove po svoje. Gospod s takim glasom bi lahko pel svoje skladbe in interpretiral nove melodije. Lotil se je R.E.M. (*Everybody Hurts*), U2 (*One*), Marvinina Gaya (*What's Going On*), Johna Lennona (*Jealous Guy*) in celo Arethe Franklin (*Chain Of Fools*). Joe zveni kot da je treba plačati račune in je nekeje pač treba zaslužiti.

DIGITALNI NASVETI

DIGITALNA FOTOGRAFIJA ŽE NA VSAKEM KORAKU IZPODRIVA KLASIČNO (ANALOGNO) FOTOGRAFIJO. VSAKDO, KI IMA »DIGITALCA«, IN JE NAVAJEN NA PREDNOSTI, KI MU JIH LE TA PONUJA, VE, DA JE SAMO VPRAŠANJE ČASA, KDAJ BO KLASIČNA FOTOGRAFIJA IZGINILA IZ MNOŽIČNE UPORABE. TUDI VEČINA FOTO STUDIJEV JE ŽE PO PRAVILU POSTALO DIGITALNIH. FOTOGRAFIJE IZ NEGATIVA SE SEDAJ RAZVIJAJO TAKO, DA JIH FOTOGRAFSKI STROJ NAJPREJ POSKENIRA, PRENESE V DIGITALNO OBLIKO IN NATO OSVETLI NA PAPIR, LAHKO PA NAM JIH TUDI SHRANI NA CD.

Digitalna fotografija se vse bolj uveljavlja tudi pri popotniški fotografiji. Včasih smo si morali za na potovanja priskrbeti zadostno zalogo filmov, sedaj pa fotografije shranjujemo na spominske kartice. Ko so spominske kartice polne, jih je potrebno sprazniti, še prej pa fotografije prenesti na računalnik in nato zapeči na CD. Potrebujete dve stvari: originalni USB KABEL, ki ga dobite s fotoaparatom, in seveda RAČUNALNIK. Dobro je, da ima računalnik operacijski sistem Windows XP, ki ob priključitvi fotoaparata na USB vhod avtomatsko naloži fotografije na računalnik.

Kako na potovanju shraniti digitalne fotografije?

Večina računalnikov nameščenih v internetnih kavarnah nima CD zapisovalnika (pekač). Enostavneje je, če poiščete foto studio, kjer vam presnamejo fotografije s kartice. Pri tem pa morate biti pozorni na več stvari:

- :: ko dobite CD s fotografijami, VEDNO, še preden zbršete kartico, preverite, če so fotografije pravilno posnete na CD - ko kartico zbršete, je nemogoče povrniti fotografije, ki so bile na kartici;
- :: fotografij nikoli ne snemajte na CD, ki že ima posnete fotografije; lahko se zgodi, da vam med dosnemavanjem program izbriše fotografije, ki so že na CD-ju, zato je bolje, da na en CD snemate samo enkrat;
- :: pri daljših potovanjih je navada popotnikov, da naredijo kopije CD-jev s fotografijami in jih po pošti pošljejo domov.

Obstajajo tudi prenosne miniaturne naprave za shranjevanje digitalnih slik ali DATA BANK. V ohišje te naprave je vgrajen čitalec spominskih kartic in miniaturni trdi disk ter močan litij-ionski akumulator, ki omogoča več ur avtonomije. Celotna naprava tehta okoli 300 gramov in gre v žep, nanjo pa lahko shranimo več tisoč fotografij v najvišji kakovosti. Malce večji, a bolj zanesljivi, pa so PRENOSNI CD pekači, ki združujejo vse lastnosti data bank enot, le da fotografije zapečejo na CD. Drugače pa na potovanjih velja pravilo, da je oprema čimbolj lahka in enostavna. Vsaka odvečna kila v nahrbtniku hitro postane veliko breme.

Fotografiranje ljudi na potovanju

Zato nekaj splošnih nasvetov pri fotografiranju ljudi:

- :: če je le mogoče, bodite pri fotografiranju NEVPADLJIVI
- :: pri portretih uporabite TELEOBJEKTIV, s katerim boste zbrisali moteče ozadje
- :: če hočete fotografirati določeno osebo od blizu, je najbolje vprašati za dovoljenje oz. NAVEZATI STIK - vsekakor pomaga, če se z osebo prej pogovarjamo o drugih stvareh
- :: pri fotografiranju portretov vedno IZOSTRIMO NA OČI
- :: če vaš fotoaparat premore 4 ali več milijonov pikslov, je škoda, da tega ne bi izkoristili - v večini primerov je nesmiselno zmanjševati VELIKOST FOTOGRAFIJ že v fotoaparatu, saj izgubimo precej na kvaliteti in s tem možnost kasnejše obdelave
- :: OTROK nikoli ne fotografiramo od zgoraj navzdol - poskusite se spusti na njihovo stajno višino
- :: če je oseba V SENCI, uporabimo bliskavico v načinu »fill-in«

ZANIMIVOSTI

NASVETI ZA POPOTNIŠKO FOTOGRAFIJO

Nekaj zanimivih povezav z nasveti za popotniško fotografijo:
www.travelphoto.net in www.photosecrets.com/tips.html

LEICA V ZATONU

Leica, svetovno znan proizvajalec fotoaparátov, optike in izumitelj sodobne 35mm fotografije, se je znašla na robu propada. Očitno ne more slediti prehudemu tempu razvoja v digitalni fotografiji, tako da ji tudi sodelovanje z znanimi japonskimi podjetji ne prinaša pravšnjih poslovnih rezultatov. Ali to simbolično pomeni konec analogne dobe v fotografiji?

FOTOGRAFSKE RAZSTAVE

PETER UHAN: Portreti

Avtor se predstavlja s serijo črno - belih portretov ljudi najrazličnejših poklicev, posnetih v raznolikih okoljih od leta 1998 do danes.
:: Cankarjev dom, Ljubljana / 21. 4.-22. 5. 2005

LENI RIEFENSTAHL - fotografija, film, dokumentacija

Razstava predstavlja življenjsko pot nemške režiserke in fotografinke Leni Riefenstahl, ki je režirala kontroverzni umetniško-propagandni film Hitlerjeve nacistične stranke Triumf volje.
:: Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Ljubljana / do 31. 3. 2005

EROTIKA II

Fotografska zveza Slovenije bo že drugo leto organizirala skupinsko razstavo na temo 'erotike v fotografiji'. Razstava bo na ogled tudi v virtualni verziji na spletnih straneh Galerije Photon.
:: Galerija Photon, Ljubljana / od 30. 3. 2005 / www.fzs-zveza.si

Slasten bukvožerski jedilnik

Bukvožerske debate so novorojeni debatni klub o knjigah, ki je luč sveta ugledal letošnjega januarja v Klubu Cankarjevega doma. Namen debat je pritegniti dijake in študente, ki uživajo v branju, k aktivnemu sodelovanju v pogovorih o knjigah in tematikah, ki jih knjige obravnavajo. S skrbnim izborom knjig glede na njihovo aktualnost, tematiko in kvaliteto ter gostov pa midva, voditelja debat, in idejna vodja projekta, Nataša Bucik, ne želimo privabiti le zagriženih bukvožerov, ampak poskušamo pokazati tudi tistim, ki knjig nimajo na vsakdanjem jedilniku, da se literatura ne najde samo na snobovskih jedilnih listih, temveč da znajo biti prenekateri grizljaji knjig precej okusni. Knjig pred debato ni nujno prebrati, dobite pa priložnost, da si z zastojno vstopnico zagotovite popust pri nakupu obravnavanih bukev. Da so debate na pravi poti, pričata tudi dobro obiskani prvi debati, na katerih smo se pogovarjali o romanih Skrivnostni primer ali kdo je umoril psa angleškega pisatelja Marka Haddona in Gimnazijec Igorja Karlovška.

Poetični marčevski zalogajčki

Da je literatura okus, ki se ga da navaditi tudi v kasnejših letih, dokazuje knjiga, o kateri se bomo v Klubu Cankarjevega doma pogovarjali **v soboto, 19. marca, ob 19.00**. Gre za zbirko poezije **Komadi**, v kateri je urednik Andrej Ilc na kup nabral 111 pesmi, ki segajo od antike pa do današnjih dni. Andrej Ilc v uvodu k zbirki razjasni, da kot osnovno- in srednješolec ni kaj prida maral za poezijo, ki mu jo je ponujal šolski načrt, saj je bil za razumevanje določenih stvari še premlad, je pa v kasnejših letih sam in postopoma začel odkrivati skrivnostni in čudoviti svet vezane besede, ki mu je dandanašnji v užitek. Zbirka Komadi tako ni uradna antologija pesništva, temveč urednikov osebni izbor njemu ljubih pesmi, ki je stilsko zelo raznolik. V knjigi tako lahko najdemo romantično poezijo Edgarja Allana Poda in Prešerna, srednjeveško posvetno radoživost Carmine Burane, zagonetni nonsenz Lewisa Carrolla, zenovski humor škota Dona Patersona, pisan cvetober slovenskih pesnic in pesnikov, pa tudi v izvirniku peta besedila, na primer Bruca Springsteena in Zmelkoov. Tokrat bodo na bukvožerskem kavču izjemoma sedeli kar trije gosti. Vsi se pojavijo v zbirki Komadi, vendar na različne načine. Peter Svetina in Uroš Zupan sta slovenska pesnika mlajše generacije, ki sta v »111 pesmi za mlade in njim podobne« prispevala vsak po en komad; Peter Svetina urbano ljubezensko pesem Vsakdanje geometrije, 4, Uroš Zupan pa meditacijo o pesnikovem vsakdanjiku Hölderlinski stolp, obenem pa še nekaj prevodov tujih pesnikov. Tretji gost pa se v zbirki pojavi samo kot prevajalec. To je Matej Krajnc, ki se je specializiral za prevajanje glasbenikov, na primer Cohena in Springsteena, s seboj pa bo prinesel tudi kitaro in kakšno od pesmi tudi zapel.

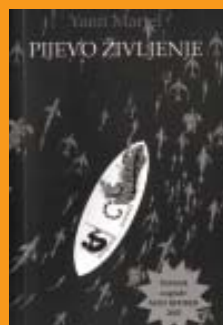
Ljubezenski ugriz in požirek slave v aprilu

V aprilu se bomo v bukve zagrizli kar dvakrat. **V sredo, 13. 4.**, se bomo pogovarjali o kratki zgodbi Mojce Kumerdej **V roju kresnic** (iz knjige **O čem govorimo** – slovenska kratka proza 1990-2004) in romanu Davida Belbina **Šola ljubezni**. Obe deli govorita o ljubezni, prva med najstnikom in prijateljstvo mamo, druga pa med najstnico in njenim učiteljem. Poleg te teme se bomo pogovarjali tudi o žanrski literaturi. Naslednji obed bo sledil že nekaj dni zatem, **v soboto, 16. aprila**, takrat pa bo beseda tekla o satirično-kriminalnem romanu **Na smrt slavnih** izpod peresa Bena Eltona, ki je v svoji plodni karieri pisal tudi scenarije za nanizanko Černi gad. Pogovarjali se bomo o t.i. »reality showih« in vsem kar temu pritiče.

In še razmišljujoč maj

Pred poletjem se bomo našli še v **maju**, ko se bomo gostili z romanom Yanna Martela **Pijevo življenje**, ki je prejel Bookerjevo nagrado za leto 2002. Zgodba o dečku, ki je pripadnik treh različnih veroizpovedi in išče resnico, nam bo služila kot izhodišče za zanimiv pogovor, v katerega se boste lahko vključili tudi vi.

Novice o Bukvožerskih debatah najdete tudi na internetu: www.cd-cc.si, www.rtvsl.si/kultura.

pomladne

BUKVOŽERSKE debate

DIGITALNA SAMOPOSTREŽBA

"PI" JE DIJAK. PRIDE DOMOV, PRIŽGE RAČUNALNIK IN POSURFA PO INTERNETU. KAJ BI LAHKO BILO ŠE BOLJ NORMALNO? MNOGI PA NE VEDO, VERJETNO NITI NJEGOVI STARŠI NE, DA JE "PI" UPRAVLJALEC NAJVEČJE SPLETNE STRANI ZA NELEGALNE PROGRAMSKE PRENOSE DATOTEK NA CELOTNEM NEMŠKO GOVOREČEM PODROČJU.

S prijatelji, ki jih večinoma pozna samo prek interneta, upravljajo storitev, ki pritegne pozornost: programe, vredne več kot 1000 evrov, si lahko naložite povsem brezplačno in, če imate hitro povezavo, v rekordnem času. Samopostrežba je dobila novo ime ...

"Naša spletna stran v celoti deluje na strežnikih v tujini, tako da nas roka nemškega zveznega urada za kriminalne preiskave ne more doseči, po drugi strani pa nas tudi tuje oblasti ne morejo aretirati." Drzne besede za nekoga, ki je po vsej verjetnosti še mladoleten. Zaveda se, da krši zakon. "Nekatere iz mojega kroga, ki sem jih tudi osebno poznal, so že ujeli. Ampak mislim, da se meni to ne bo zgodilo." "Pi" upa, da je dobro zaščiten z mrežo ljudi, ki jim zaupa, in s preventivnimi ukrepi, kot je anonimni "proxy" strežnik (ki omogoča skrito identiteto na spletu). Včasih je njegova spletna stran poleg programov, digitalnih knjig in revij vključevala tudi računalniške igre, "ampak naš strežnik tega ni zmogel. Povpraševanje je bilo preveliko." S povečanjem povpraševanja pa rastejo tudi stroški. Plačati je treba stroške strežnika in interneta ter konstantno nadgrajevati

sistem, da lahko prenese naraščajoče število obiskovalcev. "Pi" vse to financira s pomočjo oglaševanja na spletni strani in pri 1000 obiskovalcih na dan se kmalu nabere precej evrov.

KAKO JE S TEM PRI NAS?

Dijak "Pi" je pri nas dijak "Slonček", ki je urejal največjo spletno stran na svetu za posredovanje prenosa datotek s pomočjo programa BitTorrent, ki je zaradi hitrosti najbolj priljubljen tovrstni program. Na dan je njegovo stran (www.suprnova.org) obiskalo tudi do 500.000 uporabnikov, česar še nemški Ebay ne zmore doseči. Cela zadeva je postala tako odmevna, da se je Hollywoodska filmska industrija odločila ukrepati in tako je Slonček (prostovoljno) ukinil svojo stran. O tem so takrat pisali vsi večji svetovni mediji, kar je precej nenavadno za dijaka iz Slovenije ...

IZGUBE SO VELIKE ... IN KAZNI TUDI ...

Že od nekdaj je bilo več kot dovolj priložnosti priti do programov, glasbe, filmov, enostavno in brezplačno prek interneta. Po najnovejših podatkih organizacije BSA (Business Software Alliance, www.bsa.si) stopnja piratstva v Sloveniji sicer pada, vendar je še vedno visoka. Uporaba nelegalnih programov se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do treh let in z drugimi sankcijami.

Globalna izguba, ki jo povzročijo piratske kopije programov po svetu, je trenutno ocenjena skupaj na 29 milijard ameriških dolarjev letno. Situacija je podobna tudi na glasbenem in filmskem tržišču.

Raziskave kažejo, da se v primerjavi z lani, danes naloži dvakrat več filmov in glasbe z interneta – to zneso 3 milijarde pesmi in 5 milijonov filmov vsak dan. Glasbena industrija ocenjuje globalno izgubo okoli 4,6 milijarde dolarjev, filmski studiji pa 3,5 milijard. To posledično pomeni odpuščanje zaposlenih in uvajanje pravnih postopkov proti najpogostejšim uporabnikom storitev skupne rabe datotek (file sharing), kar ima ponavadi za posledico zgolj to, da se uporabniki preselijo na drugo manj znano spletno stran.

Medtem ko so v Ameriki prvi začeli s tožbami, se tudi evropska glasbena industrija pripravlja na drastične ukrepe. V Avstriji so lani poleti zasegli več kot 200 DVD-jev pri 17 letniku, ki je nalagal filme z interneta in jih potem poceni prodajal. Tudi v Sloveniji se pojavljajo prvi primeri kazenskega pregona.

KDO IMA PRAV?

Industrija se počuti oropano, mnogi ljudje, ki si zastoj nalogajo datoteke, pa v svojem ravnanju ne vidijo nič napačnega oz. se počutijo v določeni meri upravičeno. "Tržišče je preplavljeno s slabo glasbo in neustreznimi programi. Če mi je naložen program ali glasba vseč, potem grem v trgovino in kupim originale, ne glede na to, da so dragi," pravi Harry*, ki je že 10 let na tej sceni. On pa je samo eden od mnogih, ki se razburjajo predvsem zaradi visokih cen zgoščenk s programi, glasbo ali filmi. "Programe, ki jih naložim, ne bi nikoli kupil, ker si jih preprosto ne morem privoščiti. Torej s tem ne povzročam nikomur nobene škode," razlaga "Minus**". "Glasba in programi so se že od nekdaj izmenjavali, samo da je to včasih potekalo prek kaset in disket," pravi.

ČASTNI KODEKS

"Pi" in njegova ekipa se zavzemajo, da njihove spletne strani ne bi jemali kot digitalno "Indijo Koromandijo". "Ljudi poučujemo, da ne nalagajo vsega povprek, ampak da najprej razmislijo, kaj res potrebujejo," pravi eden iz ekipe. Zastavili so si cilj pomagati družbeno nepriljubljenim, da lahko testirajo določene izdelke, tako da jim ni treba kupovati "mačka v žaklju". "Seveda obstajajo izjeme, ampak mnogi spoštujejo častni kodeks." Ne moremo pa mimo dejstva, da mnogi filmi, glasba in programi pridobijo na priljubljenosti ravno zaradi skupne rabe datotek in posledično se tudi legalne kopije le-teh bolje prodajajo.

Kljub dobremu namenu uporabnika je brezplačno nalaganje z interneta velik trn v peti podjetij. "Imamo mrežo ljudi, ki za nas zbirajo informacije. Nelegalne

izmenjave nadziramo," je sporočilo glavnega programskega podjetja Adobe. Microsoft pa že razvija sistem preverjanja, ki lastnikom nelicenčnih programov ne bo dovoljeval posodobitve operacijskih sistemov.

Skraj vsi so že kdaj nalagali ali skopirali kakšno nelegalno verzijo programov, filmov ali glasbe. Tega trenda ni več mogoče ustaviti, zato se mnoga podjetja (zaenkrat samo na področju glasbe) že prilagajajo - za legalno nalaganje glasbe (mp3) odštejete kak dolar na skladbo. **Vseeno pa preden začnete karkoli nalagati, premislite, če je to res potrebno. "Minus" je to še drugače povedal: "Včasih imam res slabo vest, npr. kadar naložim glasbo svojega najljubšega pevca ali skupine, ker bi jih z nakupom legalnega CD-ja pravzaprav lahko podprl."**

* Imena so izmišljena

KAM?

KARIERA PRIHODNOSTI

NEGOTOVOST, KI SPREMLJA ODLOČANJE O PRAVEM ŠTUDIJU IN USPEŠNI ZAPOSILTVI, MLADIM GOTOVO NI TUJA. POLEG KOPICE NASVETOV, KI NAM JIH PONUJAJO STARŠI, IZOBRAŽEVALNE USTANOVE TER SOVRSTNIKI, SE ZA KORISTNEGA INFORMATORJA IZKAŽE TUDI INTERNET. BAZI NAPOTKOV IN INFORMACIJ, KI OBSEGAJO TO TEMATIKO, PREPROSTO NI VIDETI KONCA. PA SI POGLEJMO NEKATERE.

www.pcmg.si

Stran, ki je verjetno pravi balzam za vso ambiciozno mladino, nam na celovit in preprost način ponuja neizmerno veliko informacij o podjetništvu. Kako začeti, svetovanja, vse, kar je potrebno vedeti o registraciji, o poslovnih in finančnih načrtih, domačih ter tujih razpisih, možnostih finančne podpore, poslovnih možnosti in tudi poslovnih skrivnostih. Prav tako pa Pospeševalni center za malo gospodarstvo na veliko spodbuja mlade ter jih informira na začetku njihove podjetniške poti. Nasveti in informacije se delijo na tri veje: Razmišljam, Začenjam, Širim. Zadostna pozitivna motivacija, ki jo prav gotovo vsak začetnik potrebuje.

www.ess.gov.si/slo/ncips/OpisiPoklicev/OpisiPoklicev.htm

Spletna stran, ki deluje pod okriljem Nacionalnega centra za informiranje in poklicno svetovanje (NCIPS), ponuja zelo zanimivo možnost za vse mlade, ki imajo težave pri odločitvi o smeri študija oz. zaposlitve. S pomočjo abecednega kazala lahko pregledamo veliko število poklicev ter krajši opis določene profesije, namen ter področja dela in stopnjo zahtevane izobrazbe dotičnega poklica.

www.dialang.org/english/index.htm

Tukaj pa še spletna stran za vse nadebudneže, ki mislijo študirati oz. se zaposliti v tujini. Projekt je podprt s strani Evropske unije ter na odličen način zagotovi objektivno mnenje o vašem znanju tujega jezika. Nujnosti znanja tujih jezikov pri karieri in študiju zagotovo ni potrebno naštevati. Preizkusite se lahko v 14 jezikih in to v branju, poslušanju, slovnici in obsegu besednega zaklada. Koristna zadeva, vredna ogleda.

www.allthetests.com/career.php3

Internet ponuja malo morje različnih testov in preizkusov. Na tej spletni strani pa so poskušali zbrati vse znane teste na vseh področjih. In tako poleg IQ, jezikovnih, zdravstvenih, samo-za-ženske, samo-za-moške testov najdete tudi teste o karieri, zaposlitvi ter izbiri pravega poklica. Pod to temo so zbrane povezave do teh usmernikov, krajši opis le-teh, število jemalcev testa ter ocena uporabnikov. Testi ponujajo širok spekter poklicev, s pomočjo katerih lahko spoznate, v kateri profesiji ste Superman in v kateri ste šibki. Na koncu vam prikažejo tudi vaše naravne motivacije, talente in zanimanje ter tako vsaj malo pomagajo pri pravi odločitvi.

www.jobhuntersbible.com

Spletišče, katerega ime spominja na nekatere ameriške TV reklame in bestsellerje, je pravzaprav arhiv, nasičen s koristnimi informacijami in napotki. Svojo prihodnost in odločitev lahko najdete med raznovrstnimi napotki o zaposlitvi, uspešni karieri ter različnimi članki napisanimi na to temo. Stran je zanimivo dopolnjena tudi z nasveti »botrice vile« in seznamom najbolj nenavadnih poklicev.

www.tovarnapodjemov.org

Projekt, ki je nastal v sodelovanju z mariborskim inštitutom za raziskovanje podjetništva, Univerzo v Mariboru ter Institute of Technology and Regional Policy na Joanneum Research Graz, prinaša nove ideje ter odlične spodbude za ljudi, ki razumejo krhkost inovativnih idej ter pasti podjetniškega procesa. Profesionalen pristop ter aktivna zaloga veččin, idej ter izkušenj omogoča mladim, da namesto tradicionalnega iskanja službe prevzamejo pobudo in imajo možnost vplivanja na svojo prihodnost. Neprofitni projekt Tovarna podjetmov spodbuja svoje partnerje, da energično sodelujejo pri procesu in nudijo podporo mladim, v njih investirajo ter tako prispevajo k poslanstvu projekta. Njihove vrednote so: podjetnost, pošteno delo, odličnost ter partnerstvo in to pove vse o njih.

NAMESTO HUDEGA RAČUNA, RAJŠI HUD PAKET!

ORTO SMART

OD 15 DO VKLJUČNO 27 LET

orto smart paket

SMS sporočila 5 SIT

5 SIT/min vsi klici v omrežju
Si.mobil - Vodafone - tarifa
velja dan in noč

22 SIT/min klici v omrežju
Mobitel in Debitel samo z
Opcijo mobilni

Vse dodatne informacije o cenah in pogojih dobite na www.simobil.si, na brezplačni telefonski številki 080 40 40 40 in na prodajnih mestih Si.mobil - Vodafone.

Si.mobil d.d., Šmartinska 134, SI-1000 Ljubljana | www.simobil.si

Ujemi svet

simobil

vodafone